

Socialnämnden 2026

2026-08-25

Kod: 1.1.3.1

Kallelse till möte för socialnämnden 2026

Tid: 2026-08-25, Kl: 18:00**Plats:** Hans Stahles väg 7, plan 4, rum Stange**Ordförande:** Carl Widercrantz (TUP)**Sekreterare:** Anneli Sjöberg

	Ärenden	
1.	Förvaltningschefen informerar – muntlig information	SN/2025:00491
2.	Arbetet med att förebygga och utreda felaktiga utbetalningar (FUT) inom ekonomiskt bistånd – muntlig information	SN/2026:00305
3.	Yttrande mål och budget 2027 med flerårsplan 2028-2030	SN/2026:00234
4.	Återrapportering av uppdrag i mål och budget 2026 – utbyggnad av skolsociala team	SN/2026:00275
5.	Revidering av insatser utan individuell behovsprövning	SN/2026:00273
6.	Anmälningssärenden	SN/2025:00488
7.	Anmälan av delegationsbeslut - finns inga	SN/2025:00489

Majoritetsgruppen träffas kl. 17:30 på Hans Stahles väg 7 plan 4, lokal Stange

S, MP och L träffas kl. 17.30 på Hans Stahles väg 7 plan 4, lokal Samverkan

TJÄNSTESKRIVELSE

Socialnämnd

2026-07-21

Socialförvaltningen

Kod: 3.7.0.1

Anneli Sjöberg

Dnr: SN/2025:00491

01 Förvaltningschefen informerar - muntlig information

Förslag till beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Sammanfattning av ärendet

T.f. Socialdirektör Katarina Lindström informerade om aktuella frågor.

TJÄNSTESKRIVELSE

Socialnämnd

2026-07-21

Socialförvaltningen

Kod: 3.7.0.1

Anneli Sjöberg

Dnr: SN/2026:00305

02 Arbetet med att förebygga och utreda felaktiga utbetalningar (FUT) inom ekonomiskt bistånd – muntlig information

Förslag till beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Sammanfattning av ärendet

Socialsekreterare Ivar Randahl informerade om arbetet med att förebygga och utreda felaktiga utbetalningar (FUT) inom ekonomiskt bistånd.

Socialnämnd

Datum: 2026-07-02

Socialförvaltningen

Kod: 1.2.4.3

Lina Fröberg

Dnr: SN/2026:00234

Socialnämndens yttrande till mål och budget 2027 med flerårsplan 2028–2030

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förslag till yttrande till Mål och budget 2027 med flerårsplan 2028–2030 och överlämnar det till kommunstyrelsen för vidare beredning.
2. Socialnämnden har informerats om den preliminära investeringsplanen för 2027–2030.
3. Socialnämnden har tagit del av underlaget till kompetenförsörjningsanalysen 2027–2030.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige fastställde 2026-05-28 dokumentet Förutsättningar till nämndernas yttrande till Mål och Budget 2027 med flerårsplan 2028–2030 (dnr KS/2026:00269). Dokumentet innehåller bland annat en beskrivning av kommunfullmäktiges målstyrning, inriktningsmål samt ekonomiska förutsättningar med preliminära budgetramar.

Socialnämnden ska, liksom övriga nämnder, formulera nämndmål och indikatorer som visar vad nämnden ska göra för att bidra till fullmäktiges inriktningsmål. Nämnden ska även analysera de preliminära budgetramarna samt göra aktualiseringar av investeringar under planperioden.

Socialnämnden har för tre av kommunens fyra inriktningsmål beslutat om två nämndspecifika mål och två kommungemensamma mål med tillhörande elva indikatorer.

Yttrandet innehåller även en ekonomisk analys av 2027 med flerårsplan 2028–2030 samt nämndens fleråriga investeringsplan.

Ärendet

I enlighet med kommunens budget- och uppföljningsprocess fastställde kommunfullmäktige 2026-05-28 dokumentet Förutsättningar till nämndernas yttrande till Mål och Budget 2027 med flerårsplan 2028–2030 (dnr KS/2026:00269). Dokumentet innehåller en beskrivning av kommunfullmäktiges målstyrning, inriktningsmål, samt ekonomiska förutsättningar med preliminära budgetramar och investeringsplaner.

Fullmäktiges målstyrning är indelat i fyra inriktningsmål:

- I ett tryggt Botkyrka ges alla en chans att forma sina liv
- Botkyrka kommun arbetar intensivt, strategiskt och långsiktigt mot korruption, kriminalitet, korruption och oegentligheter
- Det är attraktivt att leva och verka i Botkyrka
- Botkyrka kommun är en serviceinriktad och kostnadseffektiv organisation som levererar hög kvalitet till botkyrkaborna.

Socialnämnden ska, liksom övriga nämnder, formulera nämndmål och indikatorer som visar vad nämnden ska göra för att bidra till inriktningsmålen. I socialnämndens yttrande föreslås fyra nämndmål och elva indikatorer. Två mål med tillhörande fem indikatorer är kommunövergripande.

Inriktningsmål	Mål	Indikator	Anteckning
I ett tryggt Botkyrka ges alla en chans att forma sina liv	Socialnämnden arbetar för att botkyrkabor erbjuds stöd innan små bekymmer blir stora	Antal beslutade insatser	
		Antal insatser som ges utan föregående biståndsbeslut	
Botkyrka kommun arbetar intensivt, strategiskt och långsiktigt mot korruption, kriminalitet, korruption och oegentligheter	Socialnämnden arbetar för att motverka och lindra konsekvenserna av våld och kriminalitet	Andel avhoppare som medverkar i sin vård 6 månader efter påbörjad insats	
		Antal avvikelser på ramavtalade placeringar	
		Antal personer som får stöd från sociala insatsgruppen (SIG)	
Botkyrka kommun är en serviceinriktad och kostnadseffektiv organisation som levererar hög kvalitet till botkyrkaborna	Socialnämnden bidrar till att Botkyrka kommun är en attraktiv arbetsgivare där medarbetare trivs och mår bra	Frisknärvaro	Kommunövergripande mål och indikatorer
		Genomsnittlig nivå på hållbart medarbetarengagemang (HME)	
		Personalomsättning - antal avslutade under året i % av antalet anställda	
	Socialnämnden har en långsiktigt god ekonomistyrning	Andel medarbetare som rekommenderar Botkyrka kommun som arbetsgivare	Kommunövergripande mål, indikator på nämndnivå
		Andel inhyrd personal	Kommunövergripande mål och indikatorer
		Nämndens prognossäkerhet – nämndens ekonomiska prognos i delårsrapport 1 i jämförelse med årsutfall	

Socialnämndens yttrande innehåller även avsnittet Planeringsförutsättningar, vilket beskriver de interna och externa omständigheter eller faktorer som behöver beaktas vid planeringen av verksamheten under planperioden:

- **Omställning till ny socialtjänstlag**
Handlar om den stora reformen som ska flytta fokus från myndighetsutövning till förebyggande arbete, vilket kräver nya arbetssätt och mer resurser.
- **Tillgänglighet kräver förtroende**
Betonar att socialtjänsten måste vara lätt att nå och samtidigt bygga förtroende genom dialog, kunskapsspridning och lokal närvaro.
- **Mer repressiva inslag i socialtjänstens arbete**
Beskriver statliga förslag som ger socialtjänsten en mer kontrollerande roll, vilket riskerar att skada tilliten och försvåra det förebyggande arbetet.
- **Reform avseende vård vid beroende och skadligt bruk**
Handlar om att regionerna ska ta större ansvar för beroendevård medan kommunerna fokuserar mer på socialt stöd, vilket kräver anpassning och samverkan.
- **Krav på kvalificering till välfärdsförmåner och ekonomiskt bistånd**
Beskriver förslag som begränsar rätten till stöd, vilket kan öka kommunernas kostnader och leda till större utsatthet.
- **Allt yngre personer involveras i grov brottslighet**
Tar upp att barn rekryteras i vardagsmiljöer och att socialtjänsten behöver stärka tidiga insatser och samverkan för att motverka utvecklingen.
- **Organiserad brottslighet och otillåten påverkan**
Handlar om ökade risker för välfärdsbrott och påverkan mot socialtjänsten, vilket kräver stark intern kontroll och säkerhetsarbete.
- **Digitalisering och artificiell intelligens**
Beskriver hur AI och digitala verktyg kan effektivisera arbetet men också ställer krav på rättssäkerhet, etik och kompetensutveckling.
- **Införande av aktivitetskrav inom ekonomiskt bistånd**
Handlar om nya krav på deltagande i aktiviteter för att få bistånd, vilket ökar socialtjänstens administrativa ansvar och kan slå hårt mot personer med komplex problematik.

Slutligen innehåller yttrandet även en analys av det ekonomiska läget, inklusive kompetensförsörjning samt nämndens fleråriga investeringsplan. I analysen beskrivs bland annat de förändringar och utmaningar som socialtjänsten står inför de kommande åren. Yttrandet kompletteras även med en kompetensförsörjningsanalys för 2027–2030 som underlag för de åtgärder som föreslås.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner föreslaget yttrande till Mål och budget 2027 med flerårsplan 2028–2030 och överlämnar det till kommunstyrelsen för vidare beredning. De föreslagna nämndmålen med tillhörande indikatorer bedöms bidra till att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppnås.

Barnkonsekvensanalys

Nämndens målstyrning har ett medborgarfokus och barn och unga är en prioriterad målgrupp. Flera av nämndens mål och indikatorer har både direkt och indirekt en positiv påverkan för barn och unga. Nämndens övergripande mål och prioriteringar för planperioden handlar till stor del om främjande och förebyggande insatser i enlighet med vad som väntas av den nya socialtjänstlagen och den omställning socialnämnden står inför. Detta kommer till uttryck bland annat i målet ”Socialnämnden arbetar för att botkyrkabor erbjuds stöd innan små bekymmer blir stora”.

Ekonomiska konsekvenser

Under 2027 och planperioden 2028–2030 kommer nämnden att ha vissa utmaningar utifrån den presenterade driftbudgeten samt det ekonomiska läget för kommunen, men nämnden ser också vissa möjligheter. De ekonomiska konsekvenserna beskrivs i yttrandet, tillsammans med kommande förändringar som kan komma att påverka nämnden.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse 2026-07-02 – Socialnämndens yttrande till mål och budget 2027 med flerårsplan 2028 – 2030.
- Rapport 2026-07-02 – Socialnämndens yttrande till mål och budget 2027 med flerårsplan 2028 – 2030 inklusive bilagor.
- Bilaga 2026-06-30 – Analys av kompetensförsörjning 2027 – 2030

Fastställd av

T.f. socialdirektör, Katarina Lindström
Stöd- och utvecklingschef, Rebecca Band

Skickas till

Kommunstyrelsen

**DET HÄR ÄR
BOTKYRKA**

Yttrande till mål och budget 2027 med flerårsplan 2028-2030

Socialnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Planeringsförutsättningar	3
3 Mål och indikatorer 2027-2030	7
3.1 Inriktningsmål: I ett tryggt Botkyrka ges alla en chans att forma sina liv	7
3.1.1 Nämndens mål: Socialnämnden arbetar för att botkyrkabor erbjuds stöd innan små bekymmer blir stora	7
3.2 Inriktningsmål: Botkyrka kommun arbetar intensivt, strategiskt och långsiktigt mot kriminalitet, korruption och oegentligheter	8
3.2.1 Nämndens mål: Socialnämnden arbetar för att motverka och lindra konsekvenserna av våld och kriminalitet.....	8
3.3 Inriktningsmål: Det är attraktivt att leva och verka i Botkyrka	9
3.4 Inriktningsmål: Botkyrka kommun är en serviceinriktad och kostnadseffektiv organisation som levererar hög kvalitet till botkyrkaborna.....	9
3.4.1 Nämndens mål: Socialnämnden bidrar till att Botkyrka kommun är en attraktiv arbetsgivare där medarbetare trivs och mår bra.....	9
3.4.2 Nämndens mål: Socialnämnden har en långsiktigt god ekonomistyrning.....	10
4 Det ekonomiska läget 2027-2030.....	11
4.1 Analys av det ekonomiska läget.....	11
4.1.1 Civilberedskap	17
4.1.2 Klimatanpassning	18
5 Beslut om taxor och avgifter	19
5.1 Beslut av kommunfullmäktige.....	19
5.2 Beslut av nämnd	19
6 Kompetensförsörjning	19
6.1 Åtgärder för att klara kompetensförsörjningsutmaningen	19
6.1.1 Attrahera och rekrytera nya medarbetare och chefer.....	19
6.1.2 Behålla nuvarande medarbetare och chefer.....	19
6.1.3 Hitta nya arbetssätt och automatisera processer.....	19
7 Lokalförsörjningsplan	19
8 Investeringsplan 2027-2030.....	20

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 3 Socialnämndens investeringsplan 2027-2036

Bilaga 2: SN Bilaga 3_ 3.3 Bostad med särskilt stöd Slättmalm

Bilaga 3: SN Bilaga 3_ 6.3 Byggnationer och inventarier verksamhetslokaler

Bilaga 4: SN Bilaga 3_ 6.4 Byggnationer och inventarier boendelokaler

1 Inledning

Socialnämnden ansvarar för stöd, omsorg och förebyggande arbete inom individ- och familjeomsorg, familjerätt samt insatser för personer med psykisk funktionsnedsättning. Nämnden ansvarar även för mottagande av nyanlända, ungdomsmottagning, budget- och skuldrådgivning, öppen förskola, dödsboanmälningar samt viss hälso- och sjukvård. Uppdraget syftar till att främja botkyrkabornas ekonomiska och sociala trygghet, jämlika levnadsvillkor och möjlighet till delaktighet i samhällslivet, med ett särskilt ansvar för barn och unga samt andra grupper med behov av stöd och skydd.

Planeringsperioden präglas i hög grad av den fortsatta omställningen till den nya socialtjänstlagen, som trädde i kraft den 1 juli 2025. Lagstiftningen innebär ett långsiktigt skifte mot en mer förebyggande, tillgänglig och kunskapsbaserad socialtjänst med större fokus på tidiga insatser, helhetsperspektiv och insatser som kan erbjudas utan individuell behovsprövning. Omställningen förutsätter utveckling av arbetssätt, kompetens och samverkan såväl inom kommunen som med andra aktörer.

Samtidigt verkar socialnämnden i en omvärld som präglas av betydande förändringar och ökade förväntningar. Utvecklingen inom bland annat organiserad brottslighet, psykisk ohälsa, digitalisering och artificiell intelligens ställer nya krav på verksamhetens förmåga att anpassa arbetssätt, utveckla kompetens och samverka med andra samhällsaktörer. Även pågående reformer och förändringar i lagstiftning, såsom reformeringen av vården för personer med skadligt bruk, beroende och samsjuklighet, kommer att påverka nämndens planeringsförutsättningar under kommande år.

En viktig del av omställningen är det arbete som sedan 2024 bedrivits för att stärka botkyrkabornas förtroende för socialtjänsten och öka deras delaktighet i verksamhetens utveckling. Genom ökad närvaro i lokalsamhället, dialog med invånare och fördjupad samverkan med civilsamhället skapas bättre förutsättningar att utforma stöd och insatser utifrån lokala behov.

För att möta framtida behov behöver socialnämnden samtidigt fortsätta utveckla sin kompetensförsörjning, säkerställa goda förutsättningar för medarbetare och chefer samt ta tillvara möjligheterna med digitalisering och ny teknik. Effektiv resursanvändning, utvecklade arbetssätt och ett fortsatt fokus på förebyggande insatser är centrala förutsättningar för att nämnden ska kunna fullgöra sitt uppdrag inom ramen för tillgängliga resurser under planeringsperioden.

2 Planeringsförutsättningar

Omställning till ny socialtjänstlag

Under hela planeringsperioden kommer omställningen till den nya socialtjänstlagen fortsatt att stå i fokus för socialnämnden. Den nya lagen innebär en omfattande socialpolitisk reform med målet att flytta tyngdpunkten för socialtjänstens arbete från myndighetsutövning till förebyggande arbete och tidiga insatser. Socialtjänstens tillgänglighet, helhetsperspektiv, fler insatser utan behovsprövning samt implementering av kunskapsbaserade metoder är andra grundläggande delar av framtidens socialtjänst. Den nya socialtjänstlagen innebär därför inte bara att socialtjänsten behöver förändra sina arbetssätt utan också att medarbetare, chefer och förtroendevalda – inom socialnämnden såväl som i kommunen som helhet – behöver förändra hur de ser på socialtjänsten och dess roll i samhället.

Socialnämnden

På sikt förväntas den nya lagen bidra till att fler får stöd i ett tidigt skede och att problem i större utsträckning kan förebyggas, med följderna att behovet av myndighetsutövning i längden väntas minska. Det är dock en förskjutning som kommer att ta lång tid. Socialnämnden kommer under hela planperioden att behöva arbeta parallellt med att ställa om för att uppfylla intentionerna i den nya lagen och med myndighetsutövning i samma omfattning som idag. Förskjutningen innebär inte heller att behovet av myndighetsutövning och insatser som inte kan ges utan behovsprövning kommer att upphöra. Även när fler får stöd i ett tidigt skede kommer det att finnas botkyrkabor som har mer omfattande behov av stöd än det som kan erbjudas utan föregående utredning.

Som stöd i omställningsarbetet har regeringen aviserat årliga statsbidrag 2024–2028. Eftersom bidragen beslutas ett år i taget försvåras långsiktig planering. För att kunna genomföra omställningen bedömer nämnden att antalet tjänster i den operativa verksamheten behöver öka under planperioden, vilket kan medföra behov av ytterligare finansiering. Omställningen kräver även kompetensutveckling, förändringsledning och utveckling av nya arbetssätt. Samtidigt som tidiga och frivilliga insatser ska stärkas ökar kraven på kontroll, dokumentation och myndighetssamverkan, vilket ställer höga krav på organisationens förmåga att upprätthålla rättssäkerhet och tillit.

Tillgänglighet kräver förtroende

Tillgänglighet i socialtjänsten handlar både om att det ska vara enkelt att få kontakt och ta del av stöd, och om att invånarna känner förtroende för verksamheten. Arbetet omfattar därför såväl konkreta åtgärder för att öka tillgängligheten som ett långsiktigt förtroendeskapande arbete.

Bristande kunskap om socialtjänstens uppdrag, liksom desinformation och ryktesspridning, påverkar förtroendet för verksamheten. Socialnämndens arbete med information, dialog och kunskapsspridning är därför en viktig del av omställningen till en mer förebyggande och tillgänglig socialtjänst. För att nå ut brett krävs samverkan med andra förvaltningar, civilsamhället, föreningslivet, trossamfund och andra aktörer som har etablerade relationer med invånarna.

Sedan 2024 har socialnämnden intensifierat arbetet med att stärka kunskapen om socialtjänsten, öka delaktigheten och utveckla dialogen med Botkyrkaborna. Arbetet fortsätter under planperioden genom utveckling av utåtriktade och dialogbaserade arbetssätt, däribland DialogSoc. Genom ökad lokal närvaro och nära samverkan med civilsamhället skapas bättre förutsättningar att fånga upp invånarnas behov och erfarenheter samt omsätta dessa i verksamhetsutveckling. Arbetet bedöms bidra till ökad tillit, stärkt delaktighet och en mer socialt hållbar kommun.

Mer repressiva inslag i socialtjänstens arbete

Regeringen har lagt fram flera förslag som syftar till att ge socialtjänsten en mer repressiv roll, särskilt i arbetet med barn och unga. Dessa förslag går delvis emot ambitionerna i den nya socialtjänstlagen som betonar tillit och frivillighet, och det finns en risk att förändringarna försvårar det förtroendeskapande arbetet. Förslagen omfattar bland annat en utvidgning av grunderna för att omhänderta barn och unga enligt LVU och möjligheter för socialnämnden att besluta om särskilda föreskrifter för både barn och vårdnadshavare – och sanktioner om dessa inte följs. Det föreslås också att föräldrar i större utsträckning ska kunna tvingas ta emot öppna insatser. Å ena sidan kan detta förbättra möjligheterna att ge stöd till barn och unga, å andra sidan finns en risk att det bidrar till att förstärka den negativa bilden av socialtjänsten.

Andra förslag som medför en förändrad inriktning av socialtjänstens uppdrag mot en mer kontrollerande funktion handlar bland annat om en försvagning av sekretesskyddet samt skärpta krav på informationsdelning mellan socialtjänsten och andra myndigheter.

Socialnämnden

Även om samverkan mellan myndigheter kring enskilda medborgare i många fall behövs för att individen ska få ett anpassat och samordnat stöd, finns en risk att socialtjänsten i ökad utsträckning ses som en del av det brottsbekämpande systemet – snarare än som en stödjande funktion. Det kan i sin tur leda till att färre vågar vända sig till socialtjänsten för att få hjälp.

Reform avseende vård vid beroende och skadligt bruk

Den pågående reformeringen av vården för personer med skadligt bruk, beroende och samsjuklighet utgör en viktig planeringsförutsättning för socialnämnden under kommande år. Reformen innebär att regionernas ansvar för beroendevård och behandling stärks, medan kommunernas ansvar i högre grad inriktas mot socialt stöd, boende och sysselsättning. Huvuddelarna av reformen föreslås träda i kraft 2028.

För socialnämnden innebär förändringarna ett behov av långsiktig förberedelse och anpassning. En framgångsrik omställning förutsätter utvecklad samverkan med regionen, anpassade arbetssätt och en tydlig ansvarsfördelning mellan huvudmännen. Samtidigt kvarstår osäkerheter kring reformens ekonomiska konsekvenser, gränsdragningen mellan vård- och sociala insatser samt hur ansvar och stöd till personer med omfattande och sammansatta behov kommer att påverkas. Det fortsatta arbetet med att följa reformens utveckling och successivt anpassa verksamheten blir därför en viktig del av nämndens planeringsförutsättningar under planperioden.

Krav på kvalificering till välfärdsförmåner och ekonomiskt bistånd

Något som kan komma att påverka socialnämnden i stor utsträckning är de förslag som begränsar rätten till välfärdsförmåner och ekonomiskt bistånd. För att kvalificera sig för statliga välfärdsförmåner som bostadsbidrag, barnbidrag, aktivitetsersättning med mera föreslås att personer som bosätter sig i Sverige ska ha vistats lagligt i landet under en sammanhängande femårsperiod. Rätten till ekonomiskt bistånd föreslås begränsas till svenska medborgare och utpekade grupper som ska behandlas lika som personer med svenskt medborgarskap (däribland personer med permanent uppehållstillstånd och personer med flyktingstatus). Utöver att förslagen sannolikt skulle medföra en betydande ökning av kommunernas kostnader för ekonomiskt bistånd bedöms det kunna leda till ökad ekonomisk utsatthet, vilket på sikt kan påverka bland annat ökad psykisk ohälsa och mer våld i nära relationer.

Allt yngre personer involveras i grov brottslighet

Trenden att allt yngre barn involveras i grov brottslighet fortsätter. Rekryteringen sker i barns vardagliga miljöer, såsom bostadsområden, skolor, fritidsverksamheter och digitala plattformar. Utöver rekrytering till kriminella nätverk syns också en utveckling där barn och unga organiserar sig i egna grupperingar och tar på sig uppdrag kopplade till grov brottslighet. Både barn som sedan tidigare är kända av polis och socialtjänst och barn utan tidigare kända riskfaktorer förekommer i dessa sammanhang.

Utvecklingen innebär att fler barn och unga blir aktuella för utredning och insatser inom socialtjänsten, även om gruppen fortfarande utgör en liten del av det totala antalet ärenden. För att motverka utvecklingen är det förebyggande arbetet avgörande. Socialnämnden behöver därför fortsatt stärka möjligheterna till tidiga insatser och utveckla samverkan med bland annat förskola, skola, fritidsverksamheter, polis, bostadsbolag och civilsamhället.

Organiserad brottslighet och otillåten påverkan

Nämnden behöver också vara vaksam på brottslighet och påverkansförsök riktade mot den egna verksamheten. Valfärdsbrottslighet finns inom alla verksamheter där det är möjligt att göra vinst för egen del eller för en organisations räkning. Socialnämnden hanterar stora välfärdsresurser och är särskilt utsatt för den här typen av brottslighet. Noggrann granskning innan utbetalningar till enskilda, företag eller föreningar är grundläggande för att upptäcka bedrägeriförsök. Men brottsuppläggen inom välfärdsbrottsligheten blir allt mer avancerade och är därför ofta svåra att upptäcka.

Valfärdsbrottslighet är en växande del av den organiserade brottslighetens ekonomi. Det finns också tecken på att den organiserade brottsligheten i allt större utsträckning ägnar sig åt otillåten påverkan för att till exempel påverka beslut eller få tillgång till känslig information. Det sker delvis genom hot och våld mot tjänstepersoner och politiker, men också genom att använda sig av personer som finns, eller planteras, i strategiska funktioner inom organisationen. Utvecklingen ställer ökade krav på intern kontroll, informationssäkerhet, säkerhetsmedvetande och förmåga att identifiera risker för otillåten påverkan inom hela organisationen.

Digitalisering och artificiell intelligens

Utvecklingen av digitala verktyg och allt mer avancerad artificiell intelligens skapar nya möjligheter för att till exempel frigöra tid för klientnära arbete, skapa nya kontaktvägar och fler möjligheter att få stöd. I flera kommuner pågår pilotprojekt för att bland annat utforska möjligheter att använda AI för mötesdokumentation och olika former av digitala verktyg används redan som komplement till stöd från socialtjänsten. Samtidigt måste socialnämnden säkerställa att socialtjänsten är tillgänglig för alla medborgare, även de som inte har möjlighet att använda digitala tjänster. Ökad digital service får därför inte tränga undan andra sätt att få kontakt och insatser.

Utvecklingen inom artificiell intelligens (AI) sker i snabb takt och förväntas påverka offentlig verksamhet i allt större utsträckning under kommande planeringsperiod. AI-baserade verktyg kan skapa möjligheter att effektivisera administrativa processer, stärka analysförmågan och ge stöd i olika delar av verksamheten. Samtidigt medför utvecklingen nya krav på organisationens förmåga att använda tekniken på ett rättssäkert, etiskt och ändamålsenligt sätt.

Nya nationella och europeiska regelverk, däribland EU:s AI-förordning, kommer successivt att påverka hur AI får användas inom offentlig verksamhet. För socialnämnden innebär detta ett fortsatt behov av att utveckla kunskap och kompetens inom området samt säkerställa att användningen av AI sker i enlighet med krav på informationssäkerhet, dataskydd och god förvaltning. Utvecklingen ställer även ökade krav på juridisk kompetens, kvalitetssäkring av data och beslutsunderlag samt tydliga ramar för hur tekniken får användas i verksamheten. En central planeringsförutsättning är att tillvarata teknikens möjligheter samtidigt som rättssäkerhet, likvärdighet och etiska principer upprätthålls.

Införande av aktivitetskrav inom ekonomiskt bistånd

Införandet av ett tydligare aktivitetskrav som träder i kraft 1 juli kan få betydande konsekvenser för socialnämnden för personer som uppbär ekonomiskt bistånd. Förslaget innebär att mottagare i högre utsträckning ska delta i planerade aktiviteter, såsom arbetsmarknadsinsatser, praktik, studier eller aktivt arbetssökande, för att ha rätt till bistånd. Syftet är att stärka individens möjligheter till egen försörjning och öka övergången till arbete eller utbildning.

Socialnämnden

För socialtjänsten innebär förändringen ett utökat ansvar för att planera, samordna och följa upp insatser samt att bedöma vad som utgör godtagbara skäl vid uteblivet deltagande. Förslaget kan därmed innebära både ökade administrativa krav och ett behov av utökad samverkan med andra aktörer. Det finns en risk att personer med komplex problematik får svårare att uppfylla kraven, vilket kan leda till ökad ekonomisk och social utsatthet.

3 Mål och indikatorer 2027-2030

Kommunfullmäktige anger kommungemensamma inriktningsmål som en överordnad del i kommunens målstyrningssystem. Socialnämnden har beslutat om nämndmål för tre av kommunens fyra inriktningsmål:

För **inriktningsmål 1**, *I ett tryggt Botkyrka ges alla en chans att forma sina liv*, har socialnämnden beslutat om ett nämndmål; *Socialnämnden arbetar för att botkyrkabor erbjuds stöd innan små bekymmer blir stora.*

För **inriktningsmål 2**, *Botkyrka kommun arbetar intensivt, strategiskt och långsiktigt mot kriminalitet, korruption och oegentligheter*, har socialnämnden beslutat om ett nämndmål; *Socialnämnden arbetar för att motverka och lindra konsekvenserna av våld och kriminalitet.*

För **inriktningsmål 3**, *Det är attraktivt att leva och verka i Botkyrka*, har socialnämnden inte beslutat om något nämndmål varpå inriktningsmålet inte finns med i socialnämndens rapport.

För **inriktningsmål 4**, *Botkyrka kommun är en service- och kostnadseffektiv organisation som levererar hög kvalitet till botkyrkaborna*, har socialnämnden blivit tilldelad två kommungemensamma mål; *Socialnämnden bidrar till att Botkyrka kommun är en attraktiv arbetsgivare där medarbetare trivs och mår bra* samt *Socialnämnden har en långsiktigt god ekonomistyrning.*

För nämndmålen beslutas totalt elva indikatorer. För vissa indikatorer har verksamheterna redan uppnått de föreslagna målvärdena. En bedömning har därför gjorts av vilka nivåer som är rimliga att långsiktigt upprätthålla. Detta innebär att innevarande års utfall i vissa fall kan ligga högre än de målvärden som fastställs för kommande år.

3.1 Inriktningsmål: I ett tryggt Botkyrka ges alla en chans att forma sina liv

3.1.1 Nämndens mål: Socialnämnden arbetar för att botkyrkabor erbjuds stöd innan små bekymmer blir stora

Nämndmålstext

Målet är avsett att fånga den omställning socialnämndens verksamheter behöver göra med anledning av den nya socialtjänstlagen och dess betoning på förebyggande åtgärder och tidiga insatser. Genom att arbeta proaktivt och erbjuda stöd och resurser i ett tidigt skede vill socialnämnden uppmärksamma och stödja botkyrkabor som står inför små eller växande problem innan de utvecklas till större svårigheter, och på så vis även minska behovet av mer omfattande och kostsamma insatser längre fram.

Socialnämnden

Omställningen ska fokusera på att skapa en nära och tillgänglig kontakt med invånarna i kommunen för att därigenom upptäcka tecken på risker eller bekymmer i ett tidigt skede. I praktiken innebär detta att socialtjänsten stärker sitt arbete med förebyggande insatser samt samverkar med andra aktörer både inom myndighet och civilsamhälle. Förväntan är att utveckla och etablera en kultur präglad av närvaro, delaktighet och proaktivt arbete.

Insatser för måluppfyllelse

För att nå måluppfyllnad ska verksamheten arbeta med tidiga och samordnade insatser, och i alla delar genomsyras av ett förebyggande perspektiv. Inom den myndighetsutövande verksamheten stärks delaktighet och kvalitet bland annat genom drop in-verksamhet, fler samtal och hembesök och ökad närvaro på medborgarkontor. Delaktighet och kvalitet förstärks genom den fortsatta implementeringen och utvecklingen av arbetssättet Signs of Safety. Detta bidrar till att verksamheten genomsyras av ett tydligt fokus på att uppmärksamma och stärka individers resurser och förmågor.

Inom den förebyggande verksamheten samt i verksamheter som verkställer insatser ska tillgängligheten öka. Genom insatser som skolsociala team och SSPF ska barn med skolproblematik och/eller normbrytande beteende tidigt kunna få ett samordnat stöd från exempelvis skola och socialtjänst. Samverkan med utbildningsförvaltningen pågår även på förskolans område i syfte att möjliggöra breda förebyggande insatser i ett tidigt skede. Som ett led i detta arbete införs under 2027 två tjänster som förskolesocionomer. För att stärka kvaliteten inom familjehemsvården förstärks stödet till familjehem. Arbetet med familjefrid fortsätter att utvecklas. Familjefrid är en modell för uppsökande arbete vid våld i nära relation som införts i samband med polisen.

Samarbete och samverkan med civilsamhälle och andra aktörer förstärks och breddas för att kunna arbeta individcentrerat och med ett helhetsperspektiv. Det handlar dels om att utveckla samverkan med externa parter som kriminalvården, rättspsykiatri, föreningslivet och andra förvaltningar, dels om att stärka samverkan internt mellan olika verksamheter, bland annat i det vräkningsförebyggande arbetet.

Indikatorer	Utfall 2025	Utfall 2026	Mål 2027	Mål 2030
Antal insatser som ges utan föregående biståndsbeslut	3 467	1 606	4 500	4 700
Antal beslutade insatser	1 543	674	1 450	1 300

3.2 Inriktningsmål: Botkyrka kommun arbetar intensivt, strategiskt och långsiktigt mot kriminalitet, korruption och oegentligheter

3.2.1 Nämndens mål: Socialnämnden arbetar för att motverka och lindra konsekvenserna av våld och kriminalitet

Nämndmåltext

Målet är avsett att fänga problem och svårigheter kopplade till hot, våld och kriminalitet i olika former. I detta inkluderas till exempel våld i nära relation, hedersrelaterat våld, gängkriminalitet, organiserad brottslighet och välfärdsbrottslighet.

Socialnämnden

Socialnämnden ska arbeta både preventivt och stödjande för att identifiera och hantera de problem som kan uppstå i samband med hot, våld, otillåten påverkan och brottslig verksamhet. I praktiken innebär detta att socialnämnden ska utveckla och implementera insatser som både förebygger och lindrar konsekvenserna av våld och brott. Det innebär även att öka medvetenheten och kunskapen om de olika formerna av våld och kriminalitet, för att bättre kunna identifiera och hantera olika situationer.

Insatser för måluppfyllelse

För att nå måluppfyllnad ska verksamheten bedriva både uppsökande och förebyggande arbete med särskilt fokus på tidig upptäckt av våld. För arbetet med våld i nära relationer stärks insatserna genom modellen familjefrid för att tidigt upptäcka och stödja både våldsutsatta och våldsutövare i familjer där det finns barn. Kunskap om våld och kriminalitet ska fortsätta stärkas i hela verksamheten och frågor om våld ska ställas rutinmässigt för att tidigt fånga upp utsatta, detta görs bland annat genom metoden FREDA. Arbetet mot våld och kriminalitet stärks ytterligare genom insatser som avhoppartelefon, TÅGET och Social insatsgrupp (SIG). Särskilt utbildade handläggare arbetar uppsökande mot kriminalvården.

En trygg arbetsmiljö säkerställs genom nolltolerans mot hot och våld mot medarbetare.

Indikatorer	Utfall 2025	Utfall 2026	Mål 2027	Mål 2030
Antal personer som får stöd från social insatsgrupp (SIG)	26	18	35	35
Andel avhoppare som medverkar i sin vård sex månader efter påbörjad insats	86,4 %	90,9 %	83 %	85 %
Antal avvikelser på ramavtalade placeringar	9	1	15	15

3.3 Inriktningsmål: Botkyrka kommun är en serviceinriktad och kostnadseffektiv organisation som levererar hög kvalitet till botkyrkaborna

3.3.1 Nämndens mål: Socialnämnden bidrar till att Botkyrka kommun är en attraktiv arbetsgivare där medarbetare trivs och mår bra

Nämndmålstext

För att Botkyrka kommun ska vara en effektiv organisation som erbjuder hög kvalitet i sina välfärdstjänster är en hållbar kompetensförsörjning avgörande. En av de största utmaningarna för kompetensförsörjningen i Botkyrka kommun är att attrahera och behålla rätt kompetens. Nämnden bidrar till att stärka kommunens position som en attraktiv arbetsgivare genom att arbeta utifrån kommungemensamma strategier och arbetssätt. Dessa syftar till att skapa en organisation där medarbetare och chefer trivs, utvecklas och vill stanna kvar.

Socialnämnden

De kommungemensamma strategierna innebär att:

- kommunen planerar långsiktig för kompetensförsörjning
- chefer ges goda förutsättningar och arbetsvillkor
- medarbetare vill stanna kvar i organisationen och erbjuds möjlighet att utvecklas och ställa om till nya arbetsuppgifter
- digitaliseringens möjligheter tas tillvara för att öka effektivitet och kvalitet i arbetet.

Insatser för måluppfyllelse

För att nå måluppfyllnad ska verksamheten arbeta med ett flertal insatser som stärker både arbetsmiljö, ledarskap och medarbetarskap.

Nämnden bedriver ett samlat systematiskt arbetsmiljöarbete och använder sig av det årshjul som finns avseende till exempel arbetsplatsträffar, resultat- och utvecklingssamtal och genomgångar av rutiner och policys med mera. Detta skapar en tydlig riktning och är en trygg struktur för organisationens arbete. Även friskvård är en viktig del i detta, då det bidrar till ökad hälsa och trivsel bland medarbetarna. En tydlig och strukturerad introduktion av nya medarbetare är ytterligare exempel på en satsning som stärker medarbetarskapet genom att säkerställa rätt förutsättningar och inkludering. Initiativ som Din bästa arbetsplats och den årliga Inspirationsdagen syftar till att öka engagemanget och främja en positiv arbetskultur. Samtidigt följs chefernas förutsättningar för att ha ett hållbart och närvarande ledarskap upp, bland annat genom en översyn av antal medarbetare per chef.

Under flera års tid har nämnden bedrivit ett arbete för att stärka chefernas ledarskap och utveckla en gemensam ledarskapskultur inom förvaltningen, där chefer har haft förutsättningar att utveckla sitt ledarskap och att leda sina team med tydlighet och tillit. Arbetet med att stärka arbetsgivarvarumärket pågår också, där aktiviteter som Samverkan genom idrott, utdelning av inspirationspris och exempelvis stegtävlingar skapar gemenskap och stolthet.

Indikatorer	Utfall 2025	Utfall 2026	Mål 2027	Mål 2030
Frisknärvaro	93,5 %	94,4 %	93,6 %	93,6 %
Genomsnittlig nivå på hållbart medarbetarengagemang (HME)	79		80	
Personalomsättning - antal avslutade under året i % av antalet anställda	12,74 %	1,71 %	12,5 %	12 %
Andel medarbetare som rekommenderar Botkyrka kommun som arbetsgivare	74 %		76 %	78 %

3.3.2 Nämndens mål: Socialnämnden har en långsiktigt god ekonomistyrning

Nämndmålstext

En ansvarsfull ekonomistyrning är avgörande för att säkerställa välfärdsuppdragets genomförande både på kort och lång sikt. Den skapar förutsättningar för att kommunen ska kunna ställa om verksamheten och utveckla nya arbetssätt i takt med förändrade behov, ökade krav och begränsade resurser.

Socialnämnden

Nämnden bidrar till en långsiktigt god ekonomistyrning genom att bedriva sin verksamhet kostnadseffektivt och ändamålsenligt, kontinuerligt identifiera brister och genomföra förbättringar i både ekonomi och verksamhet.

Insatser för måluppfyllelse

För att säkerställa måluppfyllelse ska verksamheten få kontinuerligt stöd och tät uppföljning från både controller och överordnad chef. Detta skapar förutsättningar för tidig upptäckt av avvikelser och möjliggör ett proaktivt arbete för att hålla verksamheten på rätt spår.

Vidare används gemensamma system och placeringsmallar som stöd i planering och beslutsfattande, vilket skapar enhetlighet och underlättar både samordning och resursfördelning. En annan central del är att kontinuerligt utvärdera pågående insatser och identifiera alternativ till kostsamma lösningar, för att säkerställa att verksamheten bedrivs kostnadseffektivt utan att kompromissa med kvalitet eller resultat.

Indikatorer	Utfall 2025	Utfall 2026	Mål 2027	Mål 2030
Nämndens prognossäkerhet – nämndens ekonomiska prognos i delårsrapport 1 i jämförelse med årsutfall	1,5 %		1 %	1 %
Andel inhyrd personal	3,6 %	1,8 %	3,5 %	3 %

4 Det ekonomiska läget 2027-2030

4.1 Analys av det ekonomiska läget

Inledning

Socialtjänsten står inför flera större förändringar och utmaningar de kommande åren, vilket framgår bland annat av planeringsförutsättningarna. Huvudsyftet med de kommande förändringarna i och med omställningen till nya socialtjänstlagen är att verksamheten ska bli bättre för medborgarna. Initialt kommer det att innebära en kostnadsökning och förväntan att det ska leda till en kostnadsminskning på sikt.

För att möta de ekonomiska utmaningar som kommunen har stått och står inför har verksamheten under flera år arbetat med förändringar som bland annat lett till nya och effektivare arbetssätt med tydligare prioriteringar som fortsätter kommande år.

I förutsättningarna ligger ett effektiviseringskrav på 1 procent 2027 och 1,5 procent per år 2028–2030. För nämnden innebär 1 procent cirka 7 miljoner kronor. Kravet ingår inte i nämndernas preliminära budgetar utan ligger på en kommunövergripande nivå. En del av effektiviseringen ska uppnås genom digitalisering, i enlighet med uppdraget i Mål och budget 2027 med flerårsplan 2028–2030. Det innebär att nämnden ska bidra till effektiviseringsarbetet.

Förvaltningen kommer att fortsätta se över verksamhet, arbetssätt och budgetramar i syfte att identifiera möjliga effektiviseringar där så är möjligt och säkerställa ett resurseffektivt nyttjande av tillgängliga medel. Arbetet med effektiviseringar har pågått under en flerårsperiod i kommunen och de enklare åtgärderna är redan genomförda. Det innebär att de aviserade effektiviseringskraven kan komma att kräva fortsatta prioriteringar och omställningar i verksamheten. Detta skulle kunna få konsekvenser för Botkyrkaborna och påverka nämndens möjligheter att fullgöra sitt uppdrag.

Socialnämnden

Under 2027 fortsätter socialnämnden att behovspröva vakanta tjänster innan rekrytering genomförs.

Samtidigt har inflödet av ärenden inom barn- och ungdomsvården ökat med cirka 20 procent sedan 2024. Tillsammans med ny lagstiftning, ökade krav inom civil beredskap, ett mer omfattande arbete med klimatanpassning innebär det en sammantaget mer resurskrävande situation. Det begränsar möjligheterna att möta ytterligare resursbehov genom omfördelningar inom befintlig ram.

I samband med omställningen till den nya socialtjänstlagen har det tidigare aviserats att verksamheten kan behöva växa och bedrivas i parallella strukturer under en övergångsperiod, vilket kan medföra ökade kostnader för nämnden.

Omställning till ny socialtjänstlag

Arbetet med omställningen till den nya socialtjänstlagen som trädde i kraft 1 juli 2025 kommer till viss del att kunna finansieras genom statsbidrag under perioden 2024–2028 men det är fortfarande osäkert hur mycket pengar för respektive år som kommer Botkyrka till del och hur direktiven för användningen av statsbidragen kommer att utformas. För 2026 har ett bidrag på 16,4 miljoner kronor tilldelats kommunen och fördelats mellan flera förvaltningar.

Omställningen innebär bland annat att socialtjänsten behöver ändras från att vara en reaktiv verksamhet med tyngdpunkten inom myndighetsutövning till att i större utsträckning arbeta förebyggande och främjande. I förlängningen kan det leda till att kostnaderna minskar men omställningen kommer att ta tid och ske successivt vilket innebär att nämnden under en längre tid kommer att ha kostnader för att bedriva ”ny” socialtjänst parallellt med traditionell socialtjänst. Att arbeta med parallella organisationer kommer att innebära att socialförvaltningen behöver utöka sin verksamhet och då främst sin tjänsteram under några år och räknar med att vara tillbaka i ursprunglig ram till 2030 med en förhoppning om att kunna minska den igen längre fram. En självklar utgångspunkt inom förvaltningen är att se över möjligheten att omvandla befintliga tjänster innan eventuell utökning sker. Intentionen med nya lagen är att fånga små bekymmer innan de blivit stora, det väntas leda till att fler tar del av förebyggande och tidiga insatser, och att behoven av mer omfattande insatser och placeringar kommer att minska, liksom verksamhetens kostnader.

Övriga väntade lagändringar och utredningar

Under planperioden tillkommer osäkerhet kopplad till genomförandet av den nationella samsjuklighetsreformen. Reformen innebär att regionerna föreslås få ett samlat ansvar för behandling vid skadligt bruk och beroende, samtidigt som kommunerna fortsatt ansvarar för betydande sociala stödinsatser. Det finns i nuläget inte tillräcklig tydlighet kring den framtida finansieringen eller omfattningen av den ekonomiska omfördelning som kan komma att ske mellan kommuner och regioner. Förvaltningen bedömer därför att reformens ekonomiska och verksamhetsmässiga konsekvenser behöver följas noggrant under planperioden och beaktas vid bedömningen av nämndens långsiktiga resursbehov.

Sammanfattningsvis väntas ett flertal lagändringar inom nämndens verksamhetsområde. Förvaltningen bedömer att majoriteten kommer att leda till oförändrade eller ökade kostnader för nämnden.

Attrahera och behålla medarbetare och chefer

Kompetensförsörjningen av socialsekreterare är en central och långsiktig utmaning och det är särskilt svårt att rekrytera erfarna socialsekreterare. Personalomsättningen är den stora faktorn som driver rekryteringsbehovet.

Socialnämnden

För att stärka kompetensförsörjningen behöver förvaltningen fortsatt arbeta med att både attrahera och behålla medarbetare. Detta omfattar utveckling av arbetsgivarvarumärke samt genomförande av den handlingsplan som tagits fram inom ramen för förvaltningens AI-strategi. AI och andra digitala lösningar bedöms på sikt bidra till ökad kvalitet, effektivitet och bättre resursutnyttjande, även om införandet initialt kan medföra vissa kostnader. Goda organisatoriska förutsättningar för chefer är en viktig faktor för att behålla och rekrytera ledare. Under omställningsperioden, då delar av verksamheten behöver hanteras i parallella strukturer, kommer medarbetarantalet behöva öka under en period.

Volymförändringar och prognossvårigheter

I den resursfördelningsmodell som kommunen använder ges stor vikt åt befolkningsprognosen. För socialförvaltningen innebär detta en särskild utmaning, eftersom medborgarnas behov av sociala insatser inte enbart följer demografiska förändringar. Forskning visar att behovet av sociala tjänster i hög grad påverkas av socioekonomiska förhållanden, samhällskriser och sociala riskfaktorer, vilket gör behovet svårare att prognostisera än i verksamheter där behovet mer direkt följer befolkningsutvecklingen, såsom utbildning eller äldreomsorg.

Mellan åren 2023 och 2026 har socialförvaltningens budgetram minskats med totalt 2,7 miljoner kronor. Samtidigt har de enskilda ärendena blivit mer komplexa och kräver därför mer från organisationen, exempelvis har barnavårdsärendena ökat med 20 %.

Under flera år ökade antalet externa placeringar för både barn, unga och vuxna. Under 2022 och 2023 skedde ett trendbrott som höll i sig fram till och med 2025. För 2026 prognostiseras en ökning inom flera av dessa verksamhetsområden.

Inom barn och unga har det skett ett skifte där placeringar på institution började minska under 2023 medan mindre kostsamma placeringar i familjehem, jourhem och stödboende ökade. Prognosen för 2026 visar en ökning avseende externa placeringar på institution, färre placeringar i stödboende och fortsatt ökning av placeringar i familjehem och jourhem.

Kostnaden för en årsplats på Statens institutionsstyrelse (SiS) enligt LVU uppgick 2025 till cirka 4,0 miljoner kronor och prognostiseras uppgå till 4,3 miljoner kronor 2026. Mot bakgrund av de höga kostnaderna kan även enstaka institutionsplaceringar få stor påverkan på nämndens ekonomi och prognos.

Vad gäller tillfälligt boende för övriga vuxna prognostiseras en fortsatt ökning av placeringar inom framförallt avhopparverksamheten för 2026.

Det har skett en betydande ökning av unga och unga vuxna som är involverade i kriminella nätverk och det är vanligt att målgruppen behöver placeras för att komma bort från sin vanliga miljö. En positiv trend är att antalet klienter inom avhopparverksamheten har ökat under senare år och ser ut att fortsätta ligga på höga nivåer under 2026 enligt prognosen i delår 1. För denna målgrupp söker förvaltningen bidrag från Polismyndigheten. År 2023 beviljades nämnden 5,7 miljoner, 2024 beviljades 5,5 miljoner, för 2025 beviljades ett bidrag på 3,36 miljoner kronor och för 2026 prognostiseras en intäkt på 4,5 miljoner kronor baserat på tidigare års ansökt och beviljat belopp för verksamheten. Vad gäller detta bidrag är det osäkert hur mycket pengar som beviljas och hur det ser ut framåt, om fler kommuner söker bidrag kan det innebära lägre tilldelning av medel. Det är svårt att prognostisera volymer för 2027 och framåt då mycket beror på vad som sker i samhället samt hur verksamheten och tilliten till socialtjänsten utvecklas.

Antalet placeringar i skyddat boende för personer utsatta för våld i nära relation har ökat under

Socialnämnden

våren 2026. Ökningen bedöms vara en effekt av införandet av Familjefrid och satsningen på det förebyggande arbetet inom ramen för den nya socialtjänstlagen, vilket har bidragit till att fler fått kännedom om det stöd som socialtjänsten kan erbjuda våldsutsatta personer. Detta är en positiv utveckling, men har samtidigt lett till ett ökat behov av externa placeringar i skyddat boende.

Vad gäller vuxna med beroendeproblematik samt vuxna med psykiska funktionshinder har antalet placeringar ökat jämfört med 2025. Det förebyggande arbetet med att erbjuda långsiktiga boendelösningar i den egna kommunen samt insatser på hemmaplan fortsätter för att undvika externa placeringar. Ökningen inom dessa två verksamhetsområden beror sannolikt på det ökade inflödet av ärenden och att behoven är så omfattande och komplexa att de inte kunnat tillgodoses på hemmaplan. Kostnaden för en årsplats enligt LVM uppgick till 2,5 miljoner kronor 2025, kostnaden för 2026 beräknas uppgå till 2,9 miljoner kronor.

Utöver ovanstående fortsätter komplexiteten i enskilda ärenden att öka vilket leder till ett stort samverkansbehov för att tillmötesgå individens behov, både inom nämnden och med andra interna och externa aktörer. Det innebär bland annat att fler personer behöver involveras i olika ärenden och att arbetet i enskilda ärenden kan ta mer tid i anspråk.

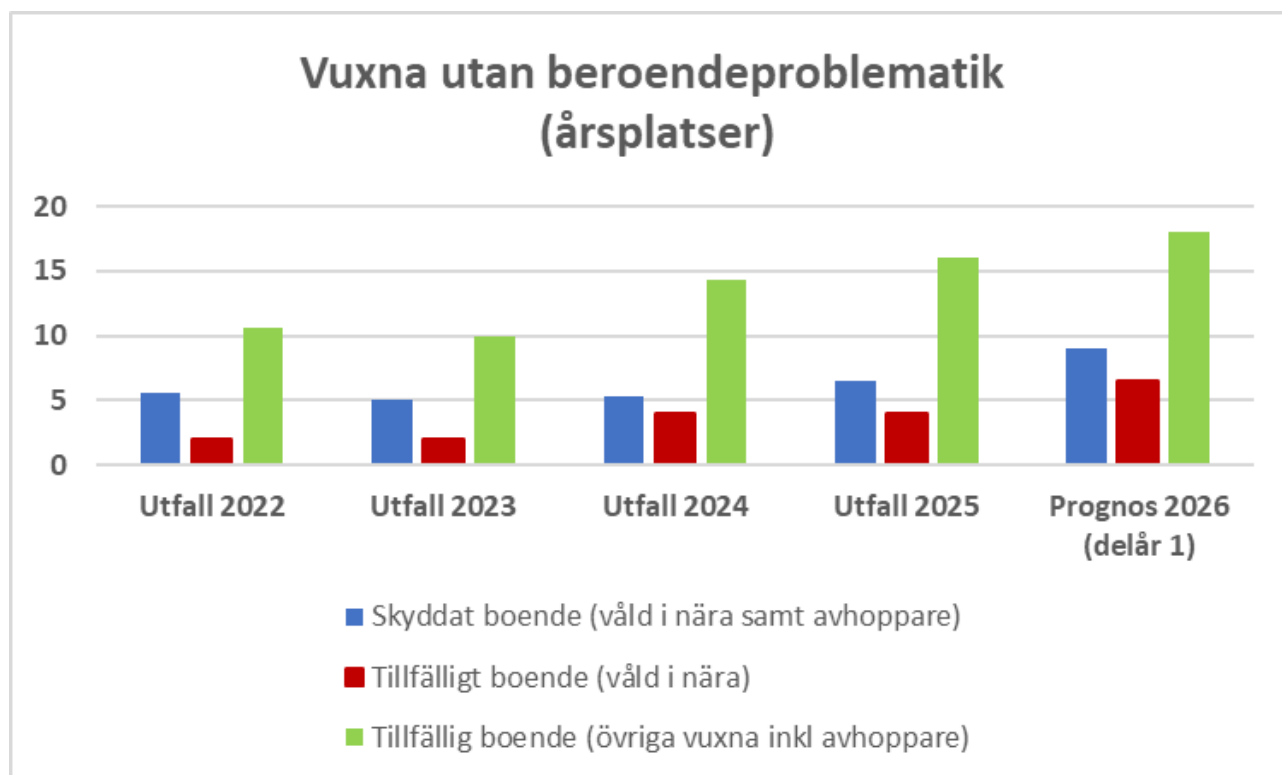
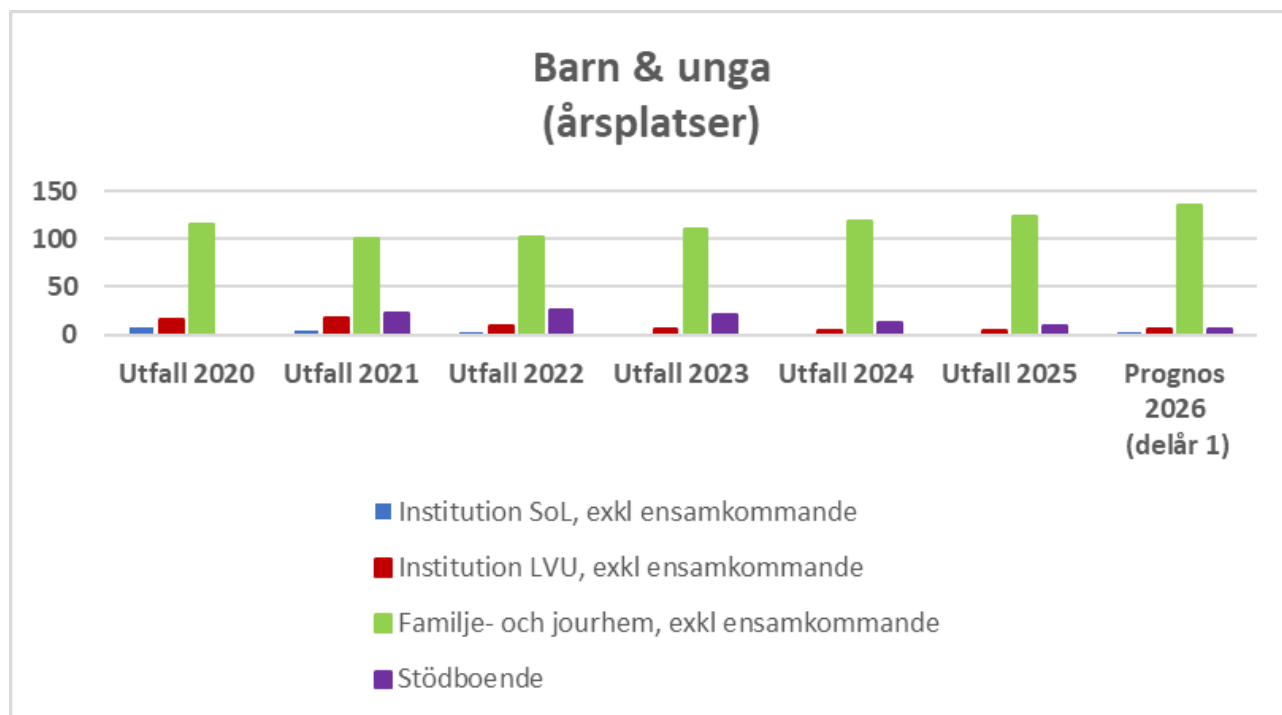
Utifrån ovanstående vill nämnden belysa att en årsplats mer än vad som budgeterats kan innebära stora ekonomiska konsekvenser för nämnden.

Försörjningsstödet visar en prognos på fortsatt låga nivåer för 2026. Tidigare har försörjningsstödet, precis som de externa placeringarna, ökat under några år men under 2021 började antalet hushåll som får försörjningsstöd att minska och den minskningen har hållit i sig. De bakomliggande orsakerna till denna utveckling är ännu inte fullt ut klarlagda, vilket medför en ökad osäkerhet i prognoserna framåt. På nationell nivå pågår för närvarande ett forskningsprojekt vid Stockholms universitet som syftar till att analysera och förklara de minskade nivåerna av försörjningsstöd i Sverige. Projektet beräknas avslutas 2027.

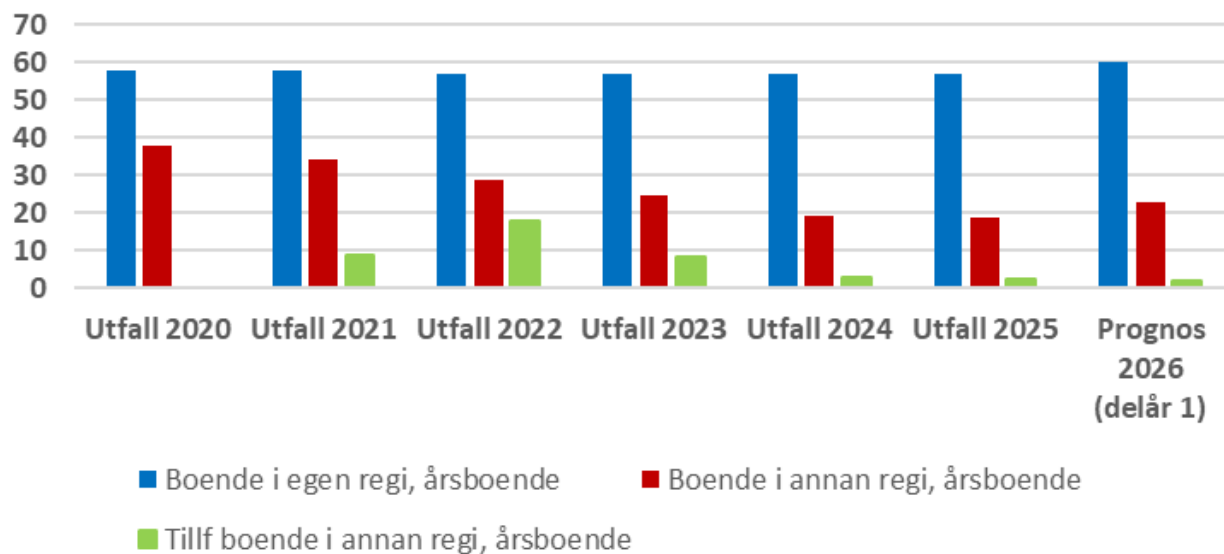
Prognosen för 2026 är att antalet hushåll ökar något men är fortsatt på låga nivåer. Uppräkningen av riksnormen (beräkningsgrunden för utbetalningarna) för 2026 uppgick till 0,7 procent, prognosen på utbetalat bistånd per hushåll är på en något lägre kostnadsutveckling än riksnormens uppräknings för året. Kostnadsutvecklingen är dock fortfarande oviss. Det är även oviss hur aktivitetskravet som träder i kraft 1 juli kommer att påverka försörjningsstödet.

Volymer över tid

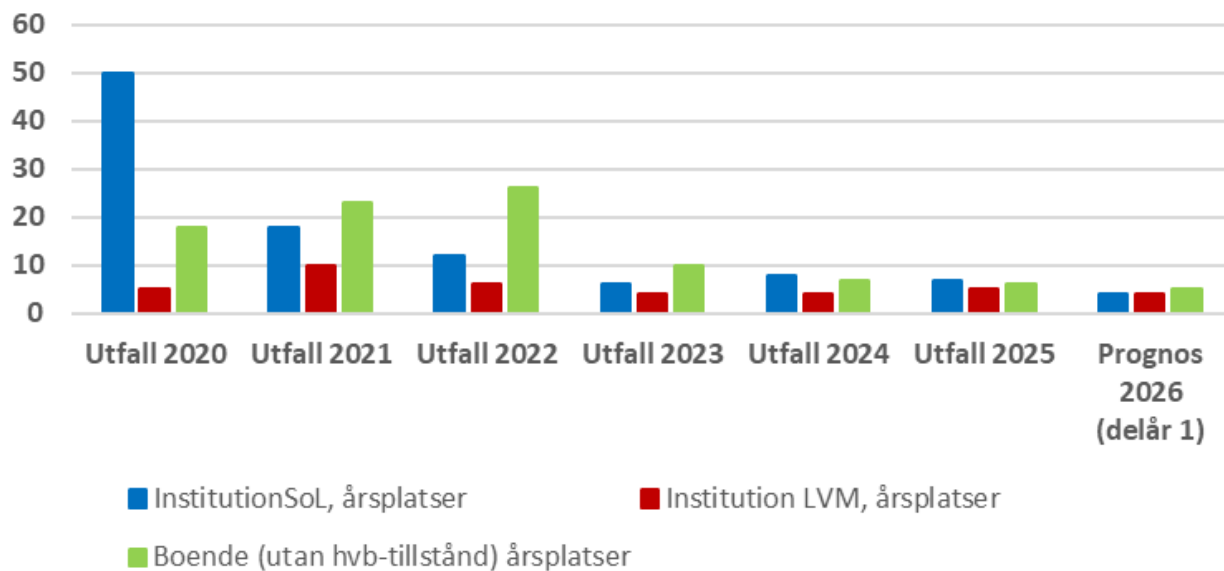
Diagrammen nedan visar utfall 2020–2025 samt prognos för 2026 från delår 1.

Vuxna med psykisk funktionsnedsättning (årsplatser)

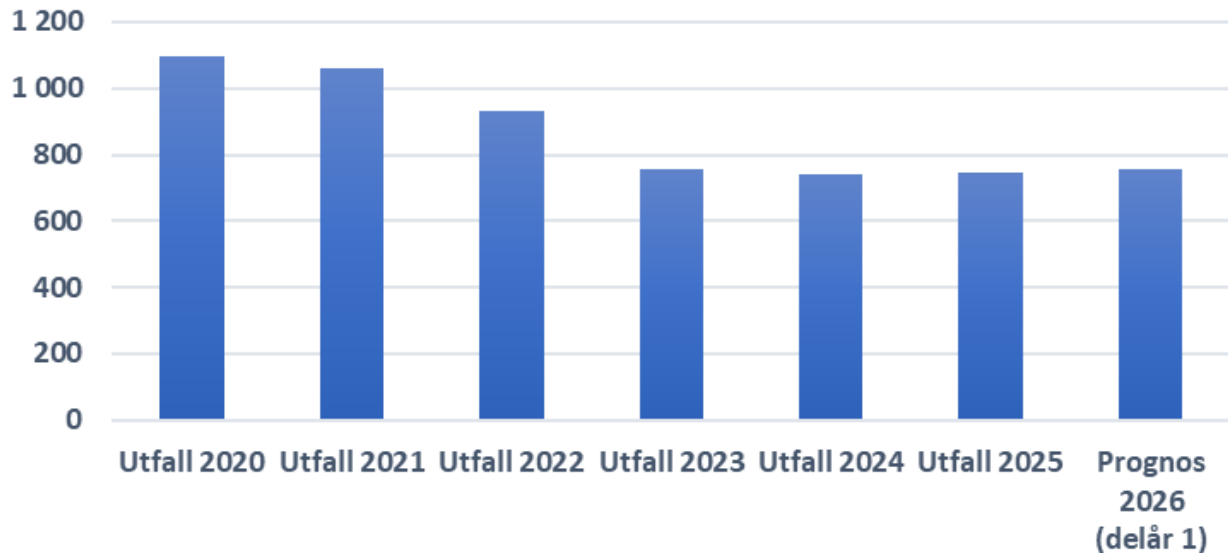

Vuxna med beroendeproblematik (årsplatser)

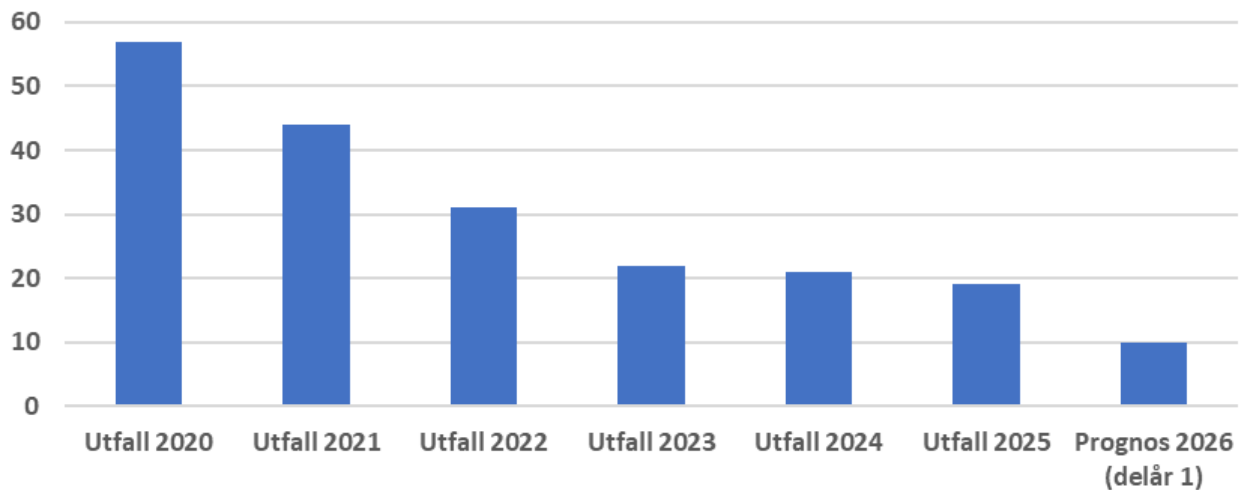

Genomsnittligt antal biståndshushåll per månad

Genomsnittligt antal biståndshushåll per månad (flyktingmottagande)

Övriga utmaningar

Utöver ovanstående vill nämnden också belysa utmaningarna avseende återsökningar samt schablonintäkter från Migrationsverket och bidrag från Polismyndigheten. Dessa finns inte med i budget utifrån försiktighetsprincipen då det innebär för stora osäkerheter och eventuella förändringar mellan åren, samma sak gäller statsbidrag som är aktuella för nämnden. Statsbidragen sträcker sig vanligtvis över kalenderår där anvisningar lämnas i början av det år då bidraget får nyttjas, vilket innebär att det är svårt inför kommande budgetår att uppskatta hur mycket av de planerade statsbidragen som kan användas till sådant som finns medtaget i internbudgeten för exempelvis tjänster och utbildning.

Socialnämnden

Statsbidrag används i regel till aktiviteter som nämnden inte har budgeterat för. Det är även en utmaning med gällande resursfördelningsmodell, det hade varit önskvärt med en modell som tydligare också tar hänsyn till övriga omständigheter som inte speglas i befolkningsprognosen.

4.1.1 Civilberedskap

Förvaltningens arbete med civil beredskap utgår från kontinuitetsplanering som omfattar hela hotskalan, från mindre störningar i verksamheten till allvarliga kriser och ytterst krig. Arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) har bedrivits strukturerat under våren och beräknas vara slutfört efter sommaren 2026. Arbete med kontinuitetsplaner har pågått sedan 2025 och innan årsskiftet 2026/2027 väntas samtliga verksamheter ha slutfört detta.

En krisledningsorganisation med fastställda funktioner finns etablerad och övningar har genomförts regelbundet, cirka en gång per halvår, med stöd av extern konsult. Arbetet behöver fortsätta så att samtliga medarbetare har grundläggande kunskap om kommunens arbete med civil beredskap och den egna verksamhetens ansvar vid störningar, kriser och höjd beredskap. Medarbetare med särskilda roller inom kris- och krigsorganisationen ska därutöver utbildas och övas utifrån sina specifika uppdrag.

Kontinuitetsarbetet visar att det finns behov av både gemensamma och verksamhetsspecifika kontinuitetslösningar. En övergripande kontinuitetsplan med reservrutiner har därför påbörjats för hela förvaltningen, vilken verksamheterna behöver anpassa lokalt. Vidare identifieras beroenden till andra förvaltningar inom kritiska områden såsom IT, el och vatten.

När det gäller investeringar och kostnadsdrivande faktorer framkommer i nuläget inga större enskilda poster. Det finns möjligheter att söka statliga medel från Socialdepartementet för att stärka lagerhållning av sjukvårdsprodukter. Förvaltningen följer utvecklingen och kommer vid behov att pröva möjligheten att använda sådana medel för att ytterligare stärka verksamheternas beredskap och uthållighet. Statsbidrag till kommuner för socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens beredskap utgör ytterligare stöd i arbetet med att stärka förvaltningens beredskapsförmåga. Samtidigt är statsbidragens omfattning och långsiktighet osäker, vilket innebär att utvecklingsarbetet i huvudsak behöver planeras inom ordinarie verksamhet och kompletteras med statliga medel när sådana finns tillgängliga.

För att driva och samordna det fortsatta arbetet planeras en gemensam samordningsresurs mellan vård- och omsorgsförvaltningen, socialförvaltningen, arbetsmarknad- och vuxenutbildningsförvaltningen och teknik- och fastighetsförvaltningen. Denna funktion ska stödja det övergripande arbetet, medan det operativa genomförandet i huvudsak sker inom respektive verksamhet. Samordning bedöms vara en förutsättning för att effektivt kunna hantera gemensamma behov och nyttja tillgängliga resurser.

4.1.2 Klimatanpassning

Arbetet med klimatanpassning utgår från kommunens klimatanpassningsprogram 2026–2029 och integreras i förvaltningens ordinarie verksamhet. För socialförvaltningens del är det framför allt två åtgärdsområden som är aktuella:

Det första rör att se över och uppdatera styrdokument, policys och riktlinjer så att perspektivet kring klimatanpassning inkluderas. Socialförvaltningen kommer under 2027 gå igenom samtliga angivna dokument och vid behov uppdatera dessa så att klimatanpassningsåtgärder är inkluderade.

Socialnämnden

Det andra rör att ta fram riktlinjer och en handlingsplan med prioriterade åtgärder för att säkerställa att barn, unga, äldre och andra sårbara grupper i kommunal verksamhet inte utsätts för höga temperaturer vid värmeböljor. Åtgärder för hur förvaltningen agerar vid värmeböljor hanteras i samtliga verksamheters kontinuitetsplaner som kommer att vara färdigställda i slutet av 2026.

Kommunstyrelseförvaltningen kommer att sammankalla till ett kommungemensamt arbete för att pröva förutsättningarna att ta fram gemensamma riktlinjer för hantering av värmeböljor.

En viktig förutsättning i arbetet rör lokaler och inomhusklimat, där tekniska förvaltningen ansvarar för att skapa förutsättningar för ett drägligt klimat, exempelvis genom solfilm på fönster och fungerande kylsystem. Dialog mellan förvaltningarna pågår.

Utifrån nuvarande läge bedömer förvaltningen att det inte finns några större investeringsbehov eller kostnadsdrivande åtgärder kopplade till klimatanpassningsarbetet. Arbetet kan därmed i huvudsak hanteras inom befintliga ramar.

5 Beslut om taxor och avgifter

5.1 Beslut av kommunfullmäktige

5.2 Beslut av nämnd

Socialnämnden fattar beslut årligen om maxtaxa och kostavgifter på uppdrag av kommunfullmäktige.

6 Kompetensförsörjning

6.1 Åtgärder för att klara kompetensförsörjningsutmaningen

6.1.1 Attrahera och rekrytera nya medarbetare och chefer

Åtgärd	År
Arbete med det externa arbetsgivarvarumärket	2027-2030
Utveckla samarbete med högskolor och universitet	2027-2030
Utveckla och kvalitetssäkra rekryteringsprocessen i samarbete med Rekryteringscenter	2027-2030

6.1.2 Behålla nuvarande medarbetare och chefer

Åtgärd	År
Arbete med chefers organisatoriska förutsättningar	2027-2030
Stärkt introduktion och förutsättningar att stanna kvar	2027-2030
Utveckla interna arbetsgivarvarumärket med grunden i "din bästa arbetsplats"	2027-2030

6.1.3 Hitta nya arbetssätt och automatisera processer

Åtgärd	År
Utveckling av sökbar kunskapsassistent	2027-2030
AI-stöd för informationsinhämtning i verksamhetssystem	2027-2030
AI-assistent för att sammanfatta lagändringar, prepositioner mm	2027-2030

7 Lokalförsörjningsplan

Socialnämndens lokalbehov har identifierats i nämndens lokalbehovsplan och utgör underlag för den kommunövergripande lokalförsörjningsplaneringen. Planeringen ska skapa förutsättningar för att möta framtida behov av verksamhetslokaler och boenden på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt.

8 Investeringsplan 2027-2030

Investeringar i socialnämnden

De årliga investeringsmedlen är avsedda för investeringar som inte ingår i internhyresmodellen eller regleras genom en gränsdragningslista mellan socialnämnden och teknik- och fastighetsnämnden. Medlen finns för att säkerställa det löpande behovet av byggnationer och inventarier till socialnämndens verksamhets- och boendelokaler. Det kan röra sig om bland annat anpassningar i lokalutformning, utbyte eller nyanskaffning av inventarier, brandskyddsåtgärder, byte av maskinell utrustning eller dylikt.

Till följd av reviderad tidplan för de nya boendena i Slättmalm har investeringsmedlen för inventarier omfördelats mellan åren 2028–2029 för att bättre spegla projektets genomförande och verksamheternas behov inför inflyttning.

Framöver kan även behov uppstå av investeringar kopplade till arbetsplatsanpassningar utifrån kommunens arbete med Clean desk. Exempel på sådana investeringar är förvaringslösningar eller annan utrustning för att skapa ändamålsenliga förutsättningar i verksamheter där nuvarande lokaler saknar sådana möjligheter. Behov och eventuell omfattning behöver analyseras vidare.

Fastighetsinvesteringar i teknik- och fastighetsnämnden kopplade till socialnämnden

Socialnämnden planerar större fastighetsinvesteringar som genomförs av teknik- och fastighetsnämnden med projekteringsstart under 2026.

I dagsläget saknas en permanent lösning för klienter med insatsen bostad med särskilt stöd. Det avser de klienter som bor i modulbostäder på Prästgårdsvägen i Tumba (Kantorn). Eftersom modulerna är placerade på en tomt med tillfälligt bygglov som kan förlängas som längst till 2032 behöver de ersättas med nya boenden som kan tas i bruk innan dess.

Socialnämnden

De två ersättningsboendena har lokaliserats till Slättmalm. Tidplanen har reviderats och preliminär inflyttning bedöms nu kunna ske under september 2028. Projektet befinner sig för närvarande i fasen "förbereda" enligt kommunens projektmodell, vilket innebär att fortsatt projektering och detaljerad planering genomförs tillsammans med arkitekt och projektledning inför kommande upphandling.

Investeringsplanen har uppdaterats utifrån den reviderade tidplanen och likviditetsfördelningen för byggprojektet har justerats för att bättre spegla projektets genomförande. En större del av investeringsmedlen har därmed tidigarelagts i planen jämfört med föregående år.

Det finns fortsatt vissa osäkerheter kring investeringsbudgeten då slutliga kalkyler tas fram först efter genomförd projektering och kommande upphandling. Beloppen kan därför komma att behöva justeras i kommande budgetprocesser.

Utöver de två boenden som ska ersätta den tillfälliga lösningen på Prästgårdsvägen (Kantorn) har nämnden i dagsläget inte någon plan på ytterligare boenden i egen regi, utan gör vid behov externa placeringar.

[illegible]

				Övriga investeringar																
6	-	Å	40001	Byggnationer och inventarier verksamhetslokaler	2020			-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000				
6	-	Å	40000	Byggnationer och inventarier boendelokaler	2020			-250	-250	-2 000	-400	-250	-250	-250	-250	-250				
Summa pågående/planerade projekt							0	0	-1 250	-1 250	-3 000	-1 400	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250	0	0	0

[illegible]

Summa investeringsutgifter	0	0	-1 250	-1 250	-3 000	-1 400	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250	0	0	0

[illegible]

UNDERLAG TILL INVESTERINGSPROJEKT

Förvaltning: Teknik och fastighetsförvaltningen

Dnr: SN/2025:00217

Datum: 2026-05-25

Kod:

Underlag till investeringsprojekt

Nämnd:	Socialnämnden
Projektets namn:	Bostad med särskilt stöd Slättmalm (avser två boenden)
Handläggare:	Verksamhetschef
Bilagenummer:	SN_3.3

Beskrivning

Boende med särskilt stöd, två gruppboende med 14 platser/boende, totalt 28 platser.

Motivering

Botkyrka kommun saknar i dagsläget en permanent fullt permanent lösning för bostad med särskilt stöd. I dagsläget bor klienterna i modulbostäder (Kantorn) på Prästgårdvägen i Tumba. Lösningen är inte permanent, bygglovet har förlängts till 2027 och kan som längst förlängas till 2032.

Konsekvensbeskrivning

Bristen på antalet platser i egen regi har en direkt påverkan på Socialnämndens ekonomi och kvaliteten för botkyrkaborna då alternativet är att köpa enstaka externa platser vilka inte alltid kan erbjudas inom kommungränsen. Bygglovet för modulerna är tillfälligt och lokalerna är inte anpassade till verksamheten varför evakuering är nödvändig framöver.

Dagens lösning med modulbostäder är billigare än att bygga nytt, och uppräknat till 2030 års nivå är nettoskillnaden drygt 300 tusen kronor per boende utifrån den nya internhyresmodellen som lanseras till 2026 (behovet för att ersätta modulerna är 2 boenden). Differensen kommer Socialnämnden inte ha möjlighet att kompensera med högre hyra utifrån bruksvärdesprincipen och nybyggnationen kommer innebära att Socialnämnden är i behov av utökad budgetram motsvarande differensen i jämförelse med dagens internhyra för Kantorn.

Ekonomi (inklusive tidplan)

	Fastighet	Övrig
<i>Tider</i>		
Prel driftsättningsdatum (år)	2028	
Prel driftsättningsdatum (mån)	9	
<i>Projektekonomi (tkr)</i>		
Projektutgift	-117 789	0
Investeringsbidrag	0	0
Projektutgift per BRA	-28 597	
Tidigare budget	0	0
Tilläggsbudget	0	0

Justering av driftsättningsdatum

Datum vid uppdatering	2022-05-30	2023-10-31	2025-06-18	2026-05-11
Driftsättningsdatum (år)	2025	2030	2029	2028
Driftsättningsdatum (mån)	6	6	6	9

Resultaträkning fastighetsinvestering, tkr (hyresnivå)

	2028	2029
Avskrivningar	-1 170	-3 511
Räntekostnader	-1 075	-3 163
Fastighetskostnader	-388	-1 193
SUMMA	-2 633	-7 867

Resultaträkning övriga investeringar inkl personalkostnader, tkr

	2028	2029
Avskrivningar		
Räntekostnader		
Driftkostnader	-7 241	-22 268
SUMMA	-7 241	-22 268

Övriga kostnader (inventarier) är medräknat i Socialnämndens ettåriga investeringsprojekt det år som boendet beräknas vara klart.

Övriga kostnader i samband med investeringen

Övriga kostnader i samband med	
<i>Belopp (tkr)</i>	
Rivning	0
Sanering	0
Nedskrivning	
(återstående bokfört värde)	0
Etablering	0
Avetablering	0
Markinköp	0
Inhyrning evakueringslokal	0

Andra investeringar till följd av projektet

Andra ekonomiska konsekvenser

Övriga ekonomiska konsekvenser

Avdrag vid investering i befintlig verksamhetslokal	-2 633	
<i>Avdrag del av om-/nybyggnation av befintlig verksamhetslokal som avser volymökning</i>		
	<i>Delårseffekt</i>	<i>Helårseffekt</i>
Antal		
Tkr		

Riskbedömning

Inga kända risker i nuläget.

Organisation

Projektet är inte överlämnat till projektverksamheten.

UNDERLAG TILL INVESTERINGSPROJEKT

Förvaltning: Socialförvaltningen

Dnr: SN/2025:00217

Datum: 2026-05-29

Kod: 1.2.3.4

Underlag till investeringsprojekt

Nämnd:	Socialnämnden
Projektets namn:	Byggnationer och inventarier verksamhetslokaler
Handläggare:	Ekonomichef
Bilagenummer:	SN 6.3

Beskrivning

Projektet ”byggnationer och inventarier verksamhetslokaler” är avsedda för byggnation och inventarier i befintliga verksamhetslokaler inom socialnämndens verksamheter. Projektens tidshorisont är kortare än ett år och är ett årligen återkommande projekt.

Samma underlag används för kommande år i planperioden. Tidigare planerad inflyttning till två nya boenden som ska färdigställas för att evakuera de tillfälliga modulboendena för Kantorn har dock tidigare lagts till september 2028, vilket medfört att investeringsmedlen har omfördelats mellan åren 2028–2030 för att bättre spegla den uppdaterade tidplanen.

En större del av beloppet har därför lagts under 2028 då merparten av kostnaderna bedöms uppstå inför inflyttning och färdigställande av boendena. Beloppet för 2029 avser främst eventuella kompletteringar och slutkostnader kopplade till projektet.

Motivering

Socialförvaltningen har verksamhetslokaler för varierad verksamhet, så som öppen förskola, besökslokaler, utredningslägenhet och kontorsrum med interna mötesrum. Denna årliga investeringspost finns för att säkerställa det löpande behovet av byggnationer (verksamhetsanpassningar) och inventarier till dessa.

Konsekvensbeskrivning

Utan möjlighet till verksamhetsanpassningar utifrån behov eller inventarier till socialtjänstens verksamhetslokaler kan hindra socialförvaltningen från att utföra sitt uppdrag. Det kan också påverka tryggheten och säkerheten i våra lokaler om medel inte finns och investeringen (verksamhetsanpassningen) avser exempelvis uppdaterat eller utökat larmsystem i lokalen för att förhindra obehöriga att ta sig in i lokalerna.

Ekonomi (inklusive tidplan)

<i>Tider</i>	
Prel driftsättningsdatum (år)	2027
Prel driftsättningsdatum (mån)	9
<i>Projektekonomi (tkr)</i>	
Projektutgift	-1 000
Investeringsbidrag	0
Tidigare budget	0
Tilläggsbudget	0

Resultaträkning övriga investeringar, tkr

	2027	2028
Avskrivningar	-50	-200
Räntekostnader	-7	-24
Driftkostnader	0	0
SUMMA	-57	-224

Övriga kostnader i samband med investeringen

Övriga kostnader i samband med investeringen	
<i>Belopp tkr</i>	
Rivning	0
Sanering	0
Nedskrivning (återstående bokfört värde)	0
0	0
Summa	0

Riskbedömning

Inga väsentliga risker är kopplade till dessa investeringar, bortsett från att riskbedömning i verksamheterna kan föranleda investeringsbehovet.

Organisation

Ekonomichef har ett lokal- och investeringsansvar och investeringarna genomförs tillsammans och i samråd med främst verksamhetschefer och enhetschefer.

UNDERLAG TILL INVESTERINGSPROJEKT

Förvaltning: Socialförvaltningen

Dnr: SN/2025:00217

Datum: 2026-05-29

Kod: 1.2.4.3

Underlag till investeringsprojekt

Nämnd:	Socialnämnden
Projektets namn:	Byggnationer och inventarier boendelokaler
Handläggare:	Ekonomichef
Bilagenummer:	SN 6.4

Beskrivning

Projektet ”byggnationer och inventarier boendelokaler” är avsedda för byggnation och inventarier i befintliga boendelokaler inom socialförvaltningen. Projektets tidshorisont är kortare än ett år och årligen återkommande projekt.

Samma underlag används för kommande år i planperioden. Tidigare planerad inflyttning till två nya boenden som ska färdigställas för att evakuerade de tillfälliga modulboendena för Kantorn, har dock tidigare lagts till september 2028, vilket medfört att investeringsmedlen har omfördelats mellan åren 2028–2030 för att bättre spegla den uppdaterade tidplanen.

En större del av beloppet har därför lagts under 2028 då merparten av kostnaderna bedöms uppstå inför inflyttning och färdigställande av boendena. Beloppet för 2029 avser främst eventuella kompletteringar och slutkostnader kopplade till projektet.

Motivering

Socialförvaltningen har boendelokaler för varierad verksamhet, så som träningsboende, anläggningsboende och bostad med särskilt stöd. Denna årliga investeringspost finns för att säkerställa det löpande behovet av byggnationer (verksamhetsanpassningar) och inventarier till dessa.

Konsekvensbeskrivning

Vi kommer inte kunna bedriva verksamhet i boenden utan inventarier. Vi kommer heller inte kunna bedriva verksamhet i boenden där anpassningar eller byggnationer inte kan genomföras som vi är ansvariga enligt gränsdragningslistan vad gäller larm, passagesystem eller annat som är fastighetsinvesteringar (verksamhetsanpassningar).

Ekonomi (inklusive tidplan)

<i>Tider</i>	
Prel driftsättningsdatum (år)	2027
Prel driftsättningsdatum (mån)	9
<i>Projektekonomi (tkr)</i>	
Projektutgift	-250
Investeringsbidrag	0
Tidigare budget	0
Tilläggsbudget	0

<i>Tider</i>	
Prel driftsättningsdatum (år)	2028
Prel driftsättningsdatum (mån)	9
<i>Projektekonomi (tkr)</i>	
Projektutgift	-2 000
Investeringsbidrag	0
Tidigare budget	0
Tilläggsbudget	0

<i>Tider</i>	
Prel driftsättningsdatum (år)	2029
Prel driftsättningsdatum (mån)	9
<i>Projektekonomi (tkr)</i>	
Projektutgift	-400
Investeringsbidrag	0
Tidigare budget	0
Tilläggsbudget	0

Resultaträkning övriga investeringar, tkr

	2027	2028
Avskrivningar	-13	-50
Räntekostnader	-2	-6
Driftkostnader	0	0
SUMMA	-14	-56

Resultaträkning övriga investeringar, tkr

	2028	2029
Avskrivningar	-100	-400
Räntekostnader	-13	-47
Driftkostnader	0	0
SUMMA	-113	-447

Resultaträkning övriga investeringar, tkr

	2029	2030
Avskrivningar	-20	-80
Räntekostnader	-3	-9
Driftkostnader	0	0
SUMMA	-23	-89

Övriga kostnader i samband med investeringen

Övriga kostnader i samband med investeringen	
<i>Belopp tkr</i>	
Rivning	0
Sanering	0
Nedskrivning (återstående bokfört värde)	0
0	0
Summa	0

Riskbedömning

Inga väsentliga risker är kopplade till dessa investeringar.

Organisation

Ekonomichef har lokal- och investeringsansvar och investeringarna kommer genomföras tillsammans och i samråd med främst verksamhetschefer och enhetschefer inom aktuell verksamhet.

DET HÄR ÄR BOTKYRKA

Analys av kompetensförsörjning 2027 – 2030

Socialförvaltningen

KOMPETENSFÖRSÖRJNINGSANALYS

Socialnämnden

Dnr: /SN/2026:00234/

Innehåll

Sammanfattning	3
Omvärldsanalys – påverkan på kompetensförsörjningen	3
Nulägesanalys – personalstruktur och nyckeltal	4
Framtida kompetensbehov 2027 – 2030	7
Åtgärder för att klara kompetensförsörjningsutmaningen	7
Attrahera och rekrytera nya medarbetare och chefer	7
Behålla nuvarande medarbetare och chefer	9
Hitta nya arbetssätt och automatisera processer	10

Sammanfattning

För att Botkyrka kommun ska vara en effektiv organisation som erbjuder välfärdstjänster av hög kvalitet är en hållbar kompetensförsörjning avgörande. Tre övergripande, förvaltningsgemensamma områden har identifierats för att möta kompetensförsörjningsutmaningarna: att attrahera och rekrytera nya medarbetare och chefer, att behålla nuvarande samt att utveckla nya arbetssätt och automatisera processer.

HR-analysen utgår från omvärld, nuläge och framtida kompetensbehov och visar att förvaltningens största utmaning är att attrahera och behålla rätt kompetens. En stor andel medarbetare slutar fortfarande tidigt i sin anställning, där 43 procent lämnar inom de första tre åren. Samtidigt påverkas kompetensförsörjningen av svårigheter att rekrytera vissa yrkesgrupper, behovet av att behålla erfarna medarbetare samt chefers organisatoriska förutsättningar.

Mot denna bakgrund behöver åtgärderna särskilt inriktas på att stärka introduktion och tidigt stöd, utveckla insatser som gör att fler medarbetare vill stanna kvar, säkerställa goda förutsättningar för chefer samt använda digitalisering och AI på ett sätt som avlastar verksamheten och stärker kvaliteten. Åtgärderna ska tillsammans bidra till en långsiktigt hållbar kompetensförsörjning, där förvaltningen både kan möta framtida kompetensbehov och skapa en attraktiv och hållbar arbetsplats.

Omvärldsanalys – påverkan på kompetensförsörjningen

Botkyrka kommun står inför en växande befolkning fram till 2034, vilket ökar behovet av kommunal service och därmed personal. Samtidigt ger nya socialtjänstlagen att förvaltningen under de kommande åren behöver ställa om från reaktiv myndighetsutövning till mer förebyggande arbete. Detta kräver nya arbetssätt, avimplementering av gamla, förändrade arbetstider och ökad flexibilitet, något som påverkar både rekrytering och arbetsmiljö.

Digitalisering och AI är fortfarande viktiga områden som kan hjälpa till att effektivisera delar av arbetet, till exempel dokumentation och hantering av information. Förvaltningen har inom ramen för en försörjningsstrategi för AI kartlagt hur arbetet kan utvecklas framöver. Kartläggningen visar att vissa uppgifter kan förenklas med hjälp av AI, medan många andra behöver lösas genom förbättrade arbetssätt och processer. För att ge verklig effekt behöver AI kombineras med satsningar på kompetens, goda arbetssätt och bra digitala stöd i verksamheten.

Hot och våld i yrkesutövningen, särskilt inom försörjningsstöd och barn- och ungdomsärenden, påverkar yrkets attraktivitet. Även bilden av socialtjänsten i media kan påverka rekryteringen av nya socialarbetare. Negativ rapportering, exempelvis uppmärksammade ärenden eller arbetsmiljöproblem, kan bidra till en bild av socialtjänsten som en utsatt och ifrågasatt verksamhet. Detta kan avskräcka potentiella sökande, särskilt yngre personer som ännu inte har en stark yrkesidentitet.

Samtidigt finns möjligheter när socialtjänsten lyfts fram som en viktig samhällsbärare, exempelvis i samband med förebyggande arbete, innovation eller goda exempel. Det kan stärka yrkets status och bidra till att fler vill arbeta inom området.

Nulägesanalys – personalstruktur och nyckeltal

Under 2025 hade socialförvaltningen totalt 519 tillsvidareanställda och 497 årsarbetare, vilket speglar en stabil bemanning med hög andel heltidsanställda – 93 procent arbetar heltid. Personalgruppen består till största delen av kvinnor (81 procent), med en genomsnittlig ålder på 40,9 år. Medelåldern indikerar en blandning av både erfarna och relativt nya medarbetare.

Anställningstid och personalomsättning

6 procent av förvaltningens medarbetare har varit anställda i upp till ett år, 23 procent mellan ett och tre år och 20 procent mellan tre och fem år. 51 procent av förvaltningens medarbetare har därmed arbetat fem år eller längre. Fördelningen visar att förvaltningen präglas av en erfaren kärna av medarbetare samtidigt som det finns ett kontinuerligt inflöde av nya medarbetare.

Personalomsättningen 2025 uppgick till 12,7 procent, vilket ligger under målvärdet på 15 procent och indikerar en i grunden balanserad personalrörlighet. Siffran har konsekvent minskat sen många år tillbaka, samtidigt finns tydliga variationer mellan olika delar av verksamheten. Inom vuxenspåret är personalomsättningen låg, 7,8 procent, med relativt små variationer mellan enheterna, vilket tyder på en god kontinuitet. Inom barn- och unga är personalomsättningen däremot högre, 19,8 procent, och särskilt inom utredningsenheterna där omsättningen uppgår till 26,9 procent.

Under 2025 lämnade 68 medarbetare sina tjänster. En betydande andel av avgångarna skedde bland medarbetare med upp till tre års anställningstid, vilket visar att omsättningen fortsatt är tydlig i de tidiga anställningsåren.

Detta indikerar ett fortsatt behov av att stärka stödet under den första tiden i organisationen, exempelvis genom introduktion och en tydlig förväntansbild.

Gruppen med 5–10 års anställningstid utgör också en relativt stor andel av avgångarna. Samtidigt är detta den största gruppen utifrån anställningstid i organisationen, den är därför inte tydligt överrepresenterad i förhållande till sin storlek. Avgångar i denna grupp bör dock fortsatt följas, eftersom de kan innebära förlust av erfarenhet och verksamhetskunskap. En stor andel av de externa avgångarna, 44 procent, avsåg socialsekreterare, vilket är i linje med att detta är förvaltningens största medarbetargrupp.

Frisknärvaro

Frisknärvaron i socialförvaltningen minskade något under 2025 jämfört med föregående år, från 94 till 93,5 procent, men ligger fortsatt lägre än nivåerna 2022–2023. Ökningen drivs främst av långtidssjukfrånvaro (över 91 dagar), medan kort- och medellång frånvaro är stabila, vilket indikerar färre men längre sjukskrivningar.

Skillnader mellan grupper kvarstår. Kvinnor har högre sjukfrånvaro än män, även om ökningen är större bland män. Äldre medarbetare har högst frånvaro, samtidigt som en tydlig ökning syns bland de yngsta. Gruppen 30–49 år visar däremot en minskning, vilket dämpar den totala utvecklingen.

Hållbart medarbetarengagemang (HME)

I 2025 års medarbetarundersökning uppgår socialförvaltningens HME till 79, vilket är i nivå med föregående år och indikerar ett fortsatt högt engagemang i organisationen. Frågor som rör uppskattning, förtroende och möjligheten att ta ansvar ligger genomgående över 4,0 på en femgradig skala. Inom området styrning framträder en fortsatt stark tydlighet kring mål och förväntningar, samtidigt som upplevelsen av uppföljning pekar på viss utvecklingspotential. Resultaten bör följas mot bakgrund av det pågående omställningsarbetet.

Omställning till nya socialtjänstlagen

Nuvarande socialtjänstlag innebär ett ökat fokus på förebyggande arbete, närmare kontakt med medborgare och ett bredare socialarbetarperspektiv vilket innebär nya möjligheter men också förändrade krav i vardagen. Ökad samverkan lyfts som en viktig del i utvecklingen och en förutsättning för att nå lagens intentioner, samtidigt som samverkan kan upplevas som krävande. I den systematiska uppföljningen av arbetsmiljöarbetet framgår oro för att omställningen riskerar att leda till ökad arbetsbelastning om uppgifter inte

samtidigt prioriteras om eller avslutas. Det understryker vikten av att omställningen följs av tydliga prioriteringar och en löpande översyn av uppdragets omfattning, så att arbetsbelastningen förblir hållbar över tid.

Chefers organisatoriska förutsättningar, sjukfrånvaro och omsättning

Socialförvaltningen har som riktvärde att varje chef ska ansvara för högst 25 medarbetare för att möjliggöra ett nära ledarskap. Inför 2026 är det endast en av 35 chefer som överstiger riktvärdet, då den har 28 medarbetare. I större grupper används förste socialsekreterare och arbetsledare som stöd för att avlasta chef och bidra till ett nära medarbetarstöd.

I 2025 års medarbetarundersökning framkommer att chefer upplever sitt uppdrag som tydligt och att stödet från närmaste chef, kollegor och stödfunktioner är gott. Sammantaget uppger 86 procent av förvaltningens chefer att de har rätt förutsättningar att lyckas i sitt uppdrag.

Chefers sjukfrånvaro uppgick 2025 till 4 procent, vilket är lägre än den totala sjukfrånvaron i förvaltningen. Personalomsättningen bland chefer var 12 procent, vilket motsvarar fem avslut under året. Detta är en ökning jämfört med föregående år, då tre chefer avslutade sina anställningar.

Hot och våld i arbetsmiljön

Hot och våld är en viktig arbetsmiljöfaktor som påverkar medarbetarnas arbetssituation. I medarbetarundersökningen 2025 uppger 10 procent av medarbetarna att de har utsatts för hot eller våld under det senaste året, medan 81 procent upplever att de känner sig trygga på sin arbetsplats. Även om majoriteten av medarbetarna upplever att de är trygga på arbetsplatsen förekommer hot och våld i verksamheten. Det pekar på behovet av att fortsatt prioritera förebyggande insatser, stöd till utsatta medarbetare och ett systematiskt säkerhetsarbete.

Antalet rapporterade händelser rörande hot, våld och otillåten påverkan har ökat något jämfört med föregående år. Ökningen bedöms i huvudsak bero på en ökad benägenhet att anmäla, till följd av högre medvetenhet och förbättrad rapportering. Förekomsten av rapporterade händelser är särskilt tydlig inom ekonomiskt bistånd och utredningsenheterna för barn och unga, där en större andel av de rapporterade händelserna har registrerats jämfört med övriga verksamheter.

Framtida kompetensbehov 2027 – 2030

Tillgången till socialsekreterare är en central och långsiktig utmaning och det är särskilt svårt att rekrytera erfarna socialsekreterare. Enligt PwC:s analys av kommunens kompetensförsörjningsbehov från 2024 väntas socialtjänstens personalbehov fortsätta att öka under perioden 2025–2034. Samtidigt bedöms ökningstakten vara relativt låg och motsvara endast ett begränsat antal nya tillsvidareanställningar per år. Utmaningen handlar därför främst om att rekrytera och behålla rätt kompetens, snarare än om stora volymökningar. Prognosen speglar främst befolkningsutvecklingen och utgår från nuvarande arbetssätt och organisation. Pensionsavgångarna bedöms vara relativt låga, vilket innebär att det främst är avgångsomsättningen som driver rekryteringsbehovet.

Omställningen till den nya socialtjänstlagen innebär att socialtjänsten successivt ska arbeta mer förebyggande och främjande. Under en övergångsperiod behöver förvaltningen samtidigt bedriva både nya och traditionella arbetssätt, vilket medför ett ökat personalbehov för att säkerställa kvalitet, arbetsmiljö och ett nära ledarskap. Bemanningen bedöms därefter successivt kunna anpassas till tidigare nivåer fram till 2030.

Mot denna bakgrund blir det allt viktigare att se över hur kompetens och erfarenhet hos befintliga medarbetare bättre kan tas tillvara. Samtidigt behöver förutsättningar skapas för att både attrahera och behålla erfarna medarbetare. Detta är en central del i arbetet med att möta framtida personalbehov och säkerställa en långsiktigt hållbar kompetensförsörjning.

Åtgärder för att klara kompetensförsörjningsutmaningen

Attrahera och rekrytera nya medarbetare och chefer

ATGÄRD	ÅR
Arbete med det externa arbetsgivarvarumärket	2027–2030
Utveckla samarbete med högskolor och universitet	2027–2030
Utveckla och kvalitetssäkra rekryteringsprocessen i samarbete med rekryteringscenter	2027–2030

För att långsiktigt säkerställa kompetensförsörjningen och möta framtida behov behöver socialförvaltningen fortsätta utveckla arbetet med att attrahera och rekrytera medarbetare och chefer. Arbetet omfattar både hur förvaltningen uppfattas som arbetsgivare samt hur rekryteringsprocesserna genomförs och kvalitetssäkras för att få rätt person på rätt plats.

Förvaltningen har identifierat tre prioriterade åtgärder:

Arbete med det externa arbetsgivarvarumärket

Under många år har förvaltningen haft svårigheter att rekrytera vissa yrkeskategorier, framför allt socialsekreterare. Förvaltningen har därför en tydlig ambition att vara "din bästa arbetsplats", där medarbetare trivs, utvecklas och väljer att stanna kvar. I en tid där många kommuner konkurrerar om samma kompetens blir bilden av arbetsgivaren och yrket alltmer avgörande.

Bilden av socialtjänsten i media påverkar rekryteringsmöjligheterna. Förvaltningen behöver därför arbeta aktivt med att synliggöra det egna uppdraget genom att lyfta fram goda exempel och medarbetares vardag. I omställningen mot en mer förebyggande socialtjänst och ett stärkt socialarbetarperspektiv, finns också en möjlighet att tydliggöra utvecklingen av yrkesrollen. Sammantaget handlar arbetet om att skapa en mer nyanserad och attraktiv bild av socialtjänsten för att långsiktigt stärka förutsättningarna att attrahera nya medarbetare.

Utveckla samarbete med högskolor och universitet

Att utveckla samarbetet med Stockholms universitet, Södertörns högskola och Marie Cederschiöld högskola tillsammans med vård- och omsorgsförvaltningen är ett prioriterat arbete, där flera insatser pågår och fortsätter framåt.

Förvaltningen utvecklar kontinuerligt samarbetet kring verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och har även inlett arbete kring studenter C-uppsatser i nära koppling till verksamheten. Ett framgångsrikt samarbete finns med Södertörns högskola och Marie Cederschiöld högskola, där medarbetare föreläser på skolornas socionomutbildningar. Det finns också en ökad vilja från Södertörns högskola att involvera förvaltningen, exempelvis som remissinstans i utvecklingen av utbildningar. Förvaltningen ser goda möjligheter att vidareutveckla samarbetet, för att stärka kopplingen mellan utbildning och praktik, nå framtida medarbetare och bidra till en mer positiv bild av socialtjänsten.

Utveckla och kvalitetssäkra rekryteringsprocessen i samarbete med rekryteringscenter

Förvaltningen behöver, i nära samarbete med kommunstyrelseförvaltningens rekryteringscenter, vidareutveckla och kvalitetssäkra rekryteringsprocessen för att säkerställa rätt kompetens och en tillförlitlig rekrytering. Det handlar bland annat om att stärka och tydliggöra budskapet i annonser, där beskrivningen av förvaltningen, erbjudandet till kandidater samt visionen om ”din bästa arbetsplats” framgår på ett tydligt och attraktivt sätt. Vid rekrytering av chefer är det särskilt viktigt att synliggöra förvaltningens ledarskapsresa och de förväntningar som finns på ledarskapet.

Behålla nuvarande medarbetare och chefer

ÅTGÄRD	ÅR
Arbete med chefers organisatoriska förutsättningar	2027–2030
Stärkt introduktion och förutsättningar att stanna kvar	2027–2030
Utveckla interna arbetsgivarvarumärket med grunden i ”din bästa arbetsplats”	2027–2030

Att vara en attraktiv arbetsgivare handlar inte bara om att attrahera nya medarbetare, utan i hög grad om att skapa förutsättningar för att de som redan arbetar inom socialförvaltningen väljer att stanna. Mot bakgrund av analysen som visar att många lämnar tidigt i sin anställning, behöver förvaltningen rikta ett ökat fokus mot att stärka trivsel, utveckling och långsiktighet i uppdraget.

Förvaltningen har identifierat tre prioriterade åtgärder:

Arbete med chefers organisatoriska förutsättningar

Förvaltningen behöver fortsatt stärka chefers organisatoriska förutsättningar, eftersom ett nära och hållbart ledarskap är avgörande för arbetsmiljö, introduktion och möjligheten att behålla medarbetare. Arbetet omfattar fortsatt uppföljning av personalgruppers storlek, administrativ belastning och tillgång till stödresurser. Förvaltningen kommer även fortsättningsvis att investera i ledarskapsutveckling och i att skapa goda organisatoriska förutsättningar för cheferna. Arbetet utgår från kommunens gemensamma

ledarplattform och forskning om modigt ledarskap, psykologisk trygghet, tillit och lärande i komplexa organisationer.

Vidareutveckla arbetet för att stärka långsiktig kompetens

Förvaltningen arbetar redan idag med att skapa goda förutsättningar för medarbetare att stanna och utvecklas över tid, och arbetet behöver fortsatt utvecklas. Det handlar bland annat om att tydliggöra befintliga karriärvägar, såsom specialistroller och möjligheter till fördjupning. Introduktionen är en central del i att få medarbetare att etablera sig och stanna kvar. Den behöver i högre grad samordnas över enhetsgränser, bland annat genom gemensamma introduktionsdagar och verksamhetsbesök som ger en bredare förståelse för socialtjänstens uppdrag. Arbetet med tidiga avstämningar i introduktionen fortsätter, och en ambition är att vidareutveckla mentorskapet samt införa det på samtliga enheter.

Utveckla interna arbetsgivarvarumärket med grunden i "din bästa arbetsplats"

Visionen "din bästa arbetsplats" är vägledande i det interna utvecklingsarbetet, och flera insatser pågår redan idag som utgör en viktig grund att bygga vidare på. Återkommande initiativ som inspirationsdagen och inspirationspriset bidrar till gemenskap, synliggör goda exempel och stärker stoltheten i organisationen. Initiativet samverkan genom idrott främjar rörelse, bygger relationer mellan enheter och stärker vi-känslan.

Förvaltningen fortsätter att se över hur utbildningsinsatser kan riktas och samordnas med stöd av särskilda kompetenssatsningsmedel.

Processen stärks för att säkerställa en tydlig plan för hur medlen ska användas, så att utbildningsinsatser riktas mot prioriterade kompetensbehov och yrkesgrupper där det råder brist. Syftet är att stärka kompetensförsörjningen och skapa bättre förutsättningar att behålla och utveckla medarbetare.

Arbetet med "Din bästa arbetsplats" ska fortsatt användas som en samlande struktur för insatser som stärker trivsel, engagemang och viljan att stanna kvar i förvaltningen. Genom gemensamma aktiviteter, utvecklad introduktion och riktade kompetensinsatser ska förvaltningen stärka både arbetsmiljö och långsiktig kompetensförsörjning.

Hitta nya arbetssätt och automatisera processer

ÅTGÄRDER	ÅR
Utveckling av en sökbar kunskapsassistent	2027–2028
AI-stöd för informationsinhämtning i verksamhetssystem	2027–2030
AI-assistent för att sammanfatta lagändringar, propositioner mm.	2027–2028

För att möta framtidens krav behöver socialförvaltningen utveckla nya arbetssätt och ta tillvara digitaliseringens möjligheter. Under 2026 har socialförvaltningen genomfört ett omfattande arbete för att ta fram en försörjningsstrategi för AI, som sätter den strategiska riktningen för hur AI ska användas de kommande 5–10 åren. Arbetet har inkluderat workshops med medarbetare och chefer där tidskrävande och repetitiva arbetsuppgifter kartlagts. Totalt identifierades 72 uppgifter, varav 29 bedöms kunna underlättas med hjälp av AI.

Detta har resulterat i en prioritering av insatser för utveckling och implementering av AI-lösningar. Arbetet har också tydliggjort behovet av förvaltningsspecifika riktlinjer, kompetenshöjande insatser samt ett systematiskt arbetssätt för att säkerställa en säker och korrekt användning av AI med särskilt fokus på informationssäkerhet, juridisk efterlevnad och kvalitetssäkring.

Förvaltningen har identifierat tre prioriterade åtgärder:

Utveckling av en sökbar kunskapsassistent

Ett prioriterat område är att samla och tillgängliggöra rutiner, processbeskrivningar och interna stöddokument i ett internt system för att söka fram rutiner och styrande dokument. Syftet är att minska tidsåtgången för informationssökning och skapa bättre förutsättningar för ett enhetligt arbetssätt.

AI-stöd för informationsinhämtning i verksamhetssystem

Förvaltningen kommer att driva utvecklingen av AI-stöd som kan sammanställa och hämta information från tidigare journaler inom ramen för

KOMPETENSFÖRSÖRJNINGSANALYS

Socialnämnden

Dnr: /SN/2026:00234/

---

gällande regelverk och behörighetsstyrning. Detta sker i dialog med systemleverantören och syftar till att effektivisera handläggningen och minska behovet av att klienter upprepar information. Parallellt pågår ett samarbete med leverantören för att utveckla funktionalitet för tal-till-text, vilket kan bidra till att förenkla dokumentation och frigöra tid i det dagliga arbetet.

AI-assistent för att sammanfatta lagändringar, propositioner mm.

Ett prioriterat område är att utveckla en AI-assistent som kan sammanfatta lagändringar, propositioner med mera på en generell nivå. Syftet är att göra komplex information mer tillgänglig och lättare att ta till sig för medarbetare och chefer, vilket stärker förvaltningens förmåga att arbeta kunskapsbaserat och hålla sig uppdaterad i ett föränderligt regelverk.

Socialnämnd

Datum: 2026-07-02

Socialförvaltningen

Kod: 2.4.3.0

Lina Fröberg

Dnr: SN/2026:00275

Återrapportering av uppdrag i mål och budget 2026 – utbyggnad av skolsociala team

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner återrapporteringen och överlämnar den till kommunfullmäktige.
2. Ärendet justeras direkt.

Sammanfattning av ärendet

I mål och budget 2026 med flerårsplan 2027–2029 fick socialnämnden och utbildningsnämnden i uppdrag att gemensamt ta fram en plan för hur skolsociala team kan etableras vid fler skolor i Botkyrka. Arbetet ska successivt omfatta hela kommunen för att stärka elevers närvaro och trygghet. Uppdraget ska rapporteras i september 2026, så att dess konsekvenser kan hanteras i budget för 2027.

Utbildningsnämnden fick dessutom i mål och budget 2026 i uppdrag att genomföra sex politiska satsningar under 2026–2029, en av dessa var att inrätta skolsociala team på Falkbergsskolan och Malmsjö skola.

I ett första steg planeras för att de befintliga skolsociala teamen ska utöka sitt arbete till att omfatta även Falkbergsskolan och Malmsjö skola. Först efter att verksamheten i den nya organisationen är i gång och det nya arbetssättet har utvärderats kan det bli aktuellt att utöka verksamheten till fler skolor.

Ärendet

I mål och budget 2026 med flerårsplan 2027–2029 fick socialnämnden och utbildningsnämnden i uppdrag att gemensamt ta fram en plan för hur

skolsociala team kan etableras vid fler skolor i Botkyrka. Arbetet ska successivt omfatta hela kommunen för att stärka elevers närvaro och trygghet. Uppdraget ska rapporteras i september 2026, så att dess konsekvenser kan hanteras i budget för 2027.

Utbildningsnämnden fick dessutom i mål och budget 2026 i uppdrag att genomföra sex politiska satsningar under 2026–2029, en av dessa var att inrätta skolsociala team på Falkbergsskolan och Malmsjö skola.

Socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen har gemensamt utrett förutsättningarna för en utbyggnad av skolsociala team.

Förvaltningarna har gemensamt beslutat att Botkyrkas skolsociala team delvis bör organiseras centralt och arbeta mot fler skolor. Genom att centralisera arbetet bedöms förutsättningarna bli bättre för att nå ut till fler elever med omfattande skolfrånvaro.

En delvis central organisering skulle innebära att socialförvaltningens personal ingår i samma grupp som team skolnärvaro och förskolesocionomerna och därmed inte längre är placerade på någon enskild skola. Utbildningsförvaltningens personal bedöms även fortsättningsvis behöva ha sin placering ute på respektive skola. Det är viktigt att skolpersonalen är närvarande för att bygga förtroendefulla relationer med elever och deras familjer.

I ett första steg planeras för att de befintliga skolsociala teamen, som är verksamma på Grindtorpsskolan och Kvarnhagsskolan, ska utöka sitt arbete till att omfatta även Falkbergsskolan och Malmsjö skola. Socialförvaltningens befintliga personal kommer därmed att vara verksam på alla fyra skolor medan utbildningsförvaltningen behöver utöka med två skolpersonal till Falkbergsskolan respektive Malmsjö skola. Skolpersonalen kommer sannolikt att bestå av befintlig personal som kommer att ha halva sin tjänst förlagd till skolsocialt team.

Verksamheten kan omorganiseras och byggas upp under hösten 2026. Från och med vårterminen 2027 bedöms verksamheten kunna vara i gång på alla fyra skolor. Först efter att verksamheten i den nya organisationen är i gång och det nya arbetssättet har utvärderats kan det bli aktuellt att utöka verksamheten till fler skolor.

Barnkonsekvensanalys

Förvaltningen har gjort en barnkonsekvensanalys avseende förslaget där barnets bästa beaktas. Barnkonsekvensanalysen finns i rapporten.

Ekonomiska konsekvenser

Förvaltningarna har gjort en ekonomisk konsekvensanalys av uppdraget, analysen finns i rapporten.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse 2026-07-02 - Återrapportering av uppdrag i mål och budget 2026 – utbyggnad av skolsociala team
- Bilaga 2026-07-02 - Återrapportering av uppdrag i mål och budget 2026 – utbyggnad av skolsociala team

Fastställd av

T.f. socialdirektör, Katarina Lindström
Stöd- och utvecklingschef, Rebecca Band

Skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen

[Click or tap here to enter text.](#)

**DET HÄR ÄR
BOTKYRKA**

Återrapportering av uppdrag i mål och budget 2026

Utbyggnad av skolsociala team

Uppdraget

Socialnämnden och utbildningsnämnden fick i mål och budget 2026 i uppdrag att gemensamt ta fram en plan för hur skolsociala team kan etableras vid fler skolor i Botkyrka. Utifrån en analys av den pågående verksamheten inom skolsociala team, vill den politiska ledningen att satsningen utvecklas. Arbetet ska successivt omfatta hela kommunen för att stärka elevers närvaro och trygghet. Uppdraget ska rapporteras i september 2026, så att dess konsekvenser kan hanteras i budget för 2027.

I mål och budget 2026 fick utbildningsnämnden även i uppdrag att i samverkan med socialnämnden inrätta skolsociala team på Malmstö skola och Falkbergsskolan där skolfrånvaron är omfattande.

Bakgrund skolsociala team

En fungerande skolgång, där eleverna lär, utvecklas och mår bra, är en viktig skyddsfaktor mot utanförskap, kriminalitet, missbruk och ohälsa. Det innebär att en fullständig grundskoleutbildning ökar chanserna till vidare studier, deltagande i yrkes- och samhällsliv, god hälsa och välbefinnande genom livet.

Omfattande frånvaro kan få svåra konsekvenser för barn och unga, både på kort och lång sikt. Skolan ska motverka det genom att systematiskt främja närvaro genom bland annat god lärmiljö, tidiga insatser, samarbete och individanpassning.

Skolsociala team är ett sätt för skolan och socialtjänsten att arbeta tillsammans för att stärka förutsättningarna för elever att uppnå målen med utbildningen, öka elevers närvaro i skolan och ge stöd för att bryta en ogynnsam utveckling.

Teamen har ett tvärprofessionellt arbetssätt där socialtjänsten kan arbeta förebyggande och tillitsskapande. Skolsociala team kan till exempel erbjuda

stödinsatser till vårdnadshavare och underlätta kommunikation och samarbete mellan vårdnadshavare och övriga aktörer.¹

Statsbidrag för skolsociala team

Statsbidrag lämnas för personalkostnader för skolpersonal i skolsociala team i grundskola och gymnasieskola. Det skolsociala teamet måste bestå av minst två årsarbetskrafter. Minst en årsarbetskraft ska bestå av personal från socialtjänsten och minst en årsarbetskraft ska bestå av skolpersonal. Skolpersonalen ska ha relevant utbildning inom psykosocialt arbete och personalen från socialtjänsten ska ha socionomexamen eller annan relevant examen.

Personalkostnaderna ska avse en anställning eller ett uppdrag som varar minst sex månader på heltid eller deltid. Bidrag lämnas med ett belopp som motsvarar hälften av kostnaden för skolpersonal som arbetar i det skolsociala teamet.² Socialstyrelsen betalar ut motsvarande belopp för personal från socialtjänsten efter beslut från Skolverket. Resterande kostnader belastar respektive nämnd.

Skolsociala team i andra kommuner

Utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen har träffat representanter från Nacka kommun och Spånga grundskola (Stockholms stad). Kommunerna har organiserat sina skolsociala team på olika sätt. Nacka kommun har ett skolsocialt team som är centralt organiserat och arbetar mot ett antal utsedda skolor. I Stockholms stad finns skolsociala team både lokalt på skolor och team som organiseras centralt inom stadsdelen. På Spånga grundskola finns för närvarande ett skolsocialt team som är placerat på skolan.

Fördelar som Nacka lyfter med sitt sätt att organisera teamet är att de når ut till fler elever. Spånga grundskola lyfter att det relationsbyggande arbetet med elever på skolan har varit bidragande till att insatserna har varit

---

¹ Samverkan mellan skola och socialtjänst – att arbeta med skolsociala team - Skolverket

² Villkoren för statsbidraget styrs av förordning (2023:179) om statsbidrag för personalkostnader för skolsociala team.

framgångsrika. På sikt kommer arbetet i Spånga att omorganiseras och det skolsociala teamet arbeta med fler skolor i området. Båda kommunerna har en tydlig struktur för hur arbetet med skolsociala team ska bedrivas inom kommunen.

Närvarofrämjande arbete i Botkyrka

Skolnärvaro är ett av grundskolans prioriterade utvecklingsområden. Det finns begränsat med forskning på området om vad som främjar skolnärvaro och förebygger skolfrånvaro. Forskningen har i huvudsak bedrivits i amerikansk kontext, men kan användas som utgångspunkt för fortsatt utveckling av metoder och arbetssätt i Sverige.

Orsakerna till frånvaro är svåra att slå fast eftersom det kan bero på flera skilda faktorer, såväl inom skolan som utanför. Elever är olika och behöver olika insatser för att må bra. Det finns därmed inte en lösning på skolfrånvaro som fungerar i alla verksamheter. Det är därför viktigt att skolan erbjuder ett brett spektrum av insatser som stödjer elevers välbefinnande och hälsa.³

Verksamhetsområde grundskola har de senaste åren förbättrat sitt närvarofrämjande arbete och säkerställt att alla skolor följer riktlinjerna och åtgärdsstrappan för problematisk skolfrånvaro. Alla skolor arbetar systematiskt för att främja närvaro. Goda lärmiljöer, tidiga insatser, ett välfungerande elevhälsoarbete och nära samarbete med hemmet är centrala delar i detta arbete.

Utöver skolornas ordinarie arbete finns team skolnärvaro som är ett samarbete med socialförvaltningen. Teamet består av tre familjebehandlare och en specialpedagog. De arbetar med tidiga insatser för elever som har börjat få en problematisk skolfrånvaro. Syftet är att främja goda relationer mellan skola och familj och omfattar bland annat kartläggning av risk- och skyddsfaktorer, stödsamtal för utveckling av föräldrastrategier samt strategier för eleven att vara i skolan. Vid genomlysning av uppdraget är bedömningen att team skolnärvaro ska vara en del av skolsociala team framöver.

---

³ <https://ifous.se/wp-content/uploads/2019/09/201906-Ifous-Fokuserar-Skolnrvaro-O.pdf>

Samverkan med andra aktörer är också en viktig del i det närvarofrämjande arbetet. Prima barn- och ungdomspsykiatri och habiliteringen kan bland annat ge stöd för att säkerställa att lärmiljön på skolan så långt som möjligt uppfyller den enskilda elevens behov vid psykisk ohälsa och/eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Från och med höstterminen 2026 kommer det att finnas en kommunövergripande särskild undervisningsgrupp (KÖSU) som är inriktad på skolåtergång. Det kommer även att vara möjligt att ansöka om distansundervisning som särskilt stöd på entreprenad för elever med omfattande skolfrånvaro.

Skolsociala team i Botkyrka

På grundskolorna i Alby finns två skolsociala team, ett på Grindtorpsskolan och ett på Kvarnhagsskolan. De har i uppdrag arbeta med elever i årskurserna 4–9 som har en upprepade eller längre frånvaro. Under vårterminen 2026 är det totalt åtta elever som omfattas av insatsen, fyra elever på respektive skola. Det finns inget gemensamt arbetssätt för de två teamen och arbetet har därför sett lite olika ut.

Teamen startades upp under hösten 2024 men har haft perioder då de inte har kunnat bedriva verksamhet. Det har varit svårt att rekrytera skolsocionomer och teamen har därför bitvis inte varit fullt bemannade. Det har i sin tur medfört att Botkyrka kommun har fått återbetala det beviljade statsbidraget för berörd skola och bidragsomgång. Det beror på att båda tjänsterna måste vara tillsatta för att en huvudman ska uppfylla kraven för statsbidraget.

Botkyrka kommun har ansökt om statsbidrag för utökning med två skolsociala team från och med hösten 2026. Skolverket avslog ansökan med anledning av att det kommit in fler ansökningar än bidragsramen täcker. De prioriterar därför bibehållande av befintliga team. Botkyrka fick statsbidrag för att bibehålla teamen på Grindtorpsskolan och Kvarnhagsskolan.

Plan för utbyggnad av skolsociala team

Med anledning av att statsbidrag för utökning med fler team inte beviljades behöver organisationen för skolsociala team ses över.

Utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen har gemensamt beslutat att Botkyrkas skolsociala team delvis bör organiseras centralt och arbeta mot fler skolor. Genom att centralisera arbetet bedöms förutsättningarna bli bättre för att nå ut till fler elever med problematisk skolfrånvaro.

En delvis central organisering innebär att socialförvaltningens personal samlas i en gemensam enhet som utgör ett centralt placerat skolsocialt team. Teamet består av de två befintliga skolsocionomtjänsterna i Alby samt de tre tjänster som idag ingår i team skollnärvaro och kommer därmed att omfatta totalt fem tjänster. Syftet är att stärka det samlade arbetet med skollnärvaro, tidiga insatser och förebyggande stöd till barn och unga. Genom den centrala organiseringen skapas bättre förutsättningar att använda resurserna utifrån behov och att erbjuda ett likvärdigt stöd.

Utbildningsförvaltningens personal bedöms även fortsättningsvis behöva ha sin placering ute på respektive skola. Det är viktigt att skolpersonalen är närvarande för att bygga förtroendefulla relationer med elever och deras familjer.

I ett första steg planeras för att de befintliga skolsociala teamen ska utöka sitt arbete till att omfatta även Falkbergsskolan och Malmsjö skola. Socialförvaltningens befintliga personal kommer därmed att vara verksam på alla fyra skolor medan utbildningsförvaltningen behöver utöka med två skolpersonal till Falkbergsskolan respektive Malmsjö skola. Skolpersonalen kommer sannolikt att bestå av befintlig personal som kommer att ha halva sin tjänst förlagd till skolsocialt team. En gemensam styrning är viktig för att säkerställa likvärdighet, kvalitet och långsiktighet i insatserna.

För att skapa en hållbar samverkansstruktur föreslås en organisation med både styrgrupp och beredningsgrupp. Styrgruppen ansvarar för den strategiska inriktningen samt för beslut, uppföljning och övergripande utveckling av verksamheten. Beredningsgruppen ansvarar för att ta fram underlag, mål, processer, rutiner och former för uppföljning samt bereda frågor inför styrgruppens beslut. Genom denna organisation skapas förutsättningar för en gemensam, strukturerad och långsiktig samverkan mellan utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen, med fokus på att ge barn och elever rätt stöd i rätt tid.

RAPPORT

Socialnämnden och utbildningsnämnden

Dnr: SN/2026:00275

Kod: 1.1.3.1

Verksamheten kan omorganiseras och byggas upp under hösten 2026. Från och med vårterminen 2027 bedöms verksamheten kunna vara igång på alla fyra skolor. Först efter att verksamheten i den nya organisationen är igång och det nya arbetssättet har utvärderats kan det bli aktuellt att utöka verksamheten till fler skolor.

Ekonomisk konsekvensanalys

Botkyrka kommun har beviljats statsbidrag för 2026 om totalt 1 292 000 kronor för de två befintliga skolsociala teamen, varav 646 000 kronor till socialnämnden och 646 000 kronor till utbildningsnämnden. Det råder samtidigt osäkerhet kring om statsbidraget kommer att finnas kvar efter 2026. I tabellen nedan framgår kostnader och finansiering för nuvarande skolsociala team.

Tabell 1. Nuvarande finansiering av två skolsociala team (tkr)

	Personalkostnad	Statsbidrag	Finansiering nämnd
Utbildningsnämnden			
Skolpersonal	850*	323	527
Skolpersonal	850*	323	527
Socialnämnden			
Skolsocionom	810*	323	403
Skolsocionom	810*	323	403
Totalt	3 320	1 292	2 028

*Beloppet omfattar PO-tillägg.

En utbyggnad av skolsociala team till att omfatta alla fyra skolor förutsätter en förstärkning med två skolpersonal, en på Falkbergsskolan och en på Malmsjö skola. Skolpersonalen kommer sannolikt att bestå av befintlig personal som kommer att ha halva sin tjänst förlagd till skolsocialt team. Eftersom Botkyrka kommun inte beviljades statsbidrag för nya skolsociala team kommer dessa att finansieras inom befintlig rambudget. I tabellen nedan framgår kostnader och finansiering för utbyggnaden.

RAPPORT

Socialnämnden och utbildningsnämnden

Dnr: SN/2026:00275

Kod: 1.1.3.1

Tabell 2. Finansiering av utbyggnad till att omfatta fyra skolor (tkr)

	Total personalkostnad	Finansiering statsbidrag	Finansiering nämnd
Utbildningsnämnden			
Skolpersonal	850*	323**	527
Skolpersonal	850*	323**	527
Skolpersonal 50 %	425*	-	425
Skolpersonal 50 %	425*	-	425
Socialnämnden			
Skolsocionom	810*	323**	487
Skolsocionom	810*	323**	487
Totalt	4 170	1 292	2 878

*Beloppet omfattar PO-tillägg.

**Beviljat statsbidrag 2026, framtida finansiering genom statsbidrag är osäker.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalysen har gjorts utifrån ett barnperspektiv med beaktande av barnkonventionens artiklar:

- 2. Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.
- 3. Vid alla beslut som rör barn ska det i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.
- 6. Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.

Skollagen

Enligt 1 kap. 4 § skollagen (2010:800) ska i utbildningen tas hänsyn till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Dessutom ska barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål (3 kap. 2 §).

Socialtjänstlagen

Skolsociala team är inte en egen särskild insats som uttryckligen regleras som ett separat begrepp i socialtjänstlagen. Skolsociala team är en samverkansform mellan socialtjänst och utbildningsförvaltningen, i

RAPPORT

Socialnämnden och utbildningsnämnden

Dnr: SN/2026:00275

Kod: 1.1.3.1

socialtjänstlagen framgår tydligt att socialtjänsten ska samverka med andra aktörer för att främja barns uppväxtvillkor. Skolsociala team är ett konkret uttryck för socialtjänstlagens förebyggande och tillgänglighetsinriktade arbete. Genom att socialtjänsten samverkar med skolan får barn stöd i ett tidigt skede, innan problemen har blivit mer omfattande. Socialtjänsten har ansvar för att barn växer upp under trygga och goda förhållanden. Problematisk skolfrånvaro är en riskfaktor för utanförskap, psykisk ohälsa, svårigheter att nå utbildningsmål och framtida social utsatthet.

När socialtjänsten finns nära skolan sänks tröskeln för kontakt. Vårdnadshavare och elever kan få stöd utan att först behöva ta steget att själva kontakta socialtjänsten på ett mer formellt sätt. Vilket kan minska rädsla, stigma och misstro mot socialtjänsten.

Förvaltningarnas bedömning

Problematisk frånvaro i skolan kan leda till utanförskap, kriminalitet och missbruk. Genom en utbyggnad av skolsociala team kan fler elever få stöd för att öka sin skolnärvaro och därmed få bättre förutsättningar för att bli behöriga till gymnasieskolan. På både Falkbergsskolan och Malmsjö skola är hög skolfrånvaro en utmaning, vilket innebär att det är många elever som behöver stöd. Förvaltningarnas bedömning är att utbyggnad av skolsociala team skulle gynna dessa elever, exempelvis genom motiverande och stödjande samtal samt fysiska och sociala anpassningar i skolmiljön. Genom samverkan mellan socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen kan insatserna anpassas efter elevernas behov och förutsättningar. En utbyggnad av skolsociala team bedöms därför vara barnets bästa för de elever som berörs.

Förvaltningarna bedömer att en utbyggnad av skolsociala team är en viktig förebyggande satsning. Skolfrånvaro och misslyckanden i skolan är ofta en tidig riskindikator för annan social problematik och kan, om stöd inte ges i tid, leda till mer omfattande behov av insatser från socialtjänsten. Genom skolsociala team skapas bättre förutsättningar för tidig upptäckt, samordnat stöd och gemensamma insatser tillsammans med skolan.

Eftersom utbyggnaden av skolsociala team sker inom nämndernas befintliga rambudget innebär det sannolikt att resurser behöver omprioriteras på Falkbergsskolan och Malmsjö skola. Det är för närvarande inte möjligt att bedöma vilka konsekvenser det kan få för eleverna på respektive skola. Utbyggnaden av skolsociala team bedöms sammantaget vara förenligt med

RAPPORT

Socialnämnden och utbildningsnämnden

Dnr: SN/2026:00275

Kod: 1.1.3.1

barnets bästa.

Socialnämnd

2026-06-10

Socialförvaltningen

Kod: 3.7.0.1

Elisabet Stiernstedt

Dnr: SN/2026:00273

Revidering av insatser utan individuell behovsprövning

Förslag till beslut

1. Socialnämnden antar förslag till reviderad lista över insatser som kan erbjudas utan föregående behovsprövning, inklusive villkor, målgruppsbeskrivning och dokumentationskrav, enligt bilaga 1.
2. Beslutet i punkt 1 gäller från och med den 1 september 2026.

Sammanfattning av ärendet

Den nya socialtjänstlagen som trädde i kraft den 1 juli 2025 ger nämnden möjlighet att erbjuda vissa insatser för personliga behov utan individuell bedömning eller biståndsbeslut, i syfte att arbeta mer förebyggande och sänka tröskeln till stöd.

Socialnämnden behöver fatta beslut vilka insatser och målgrupper detta ska gälla samt ta ställning till dokumentationskrav. Inför lagens ikraftträdande fattade nämnden ett sådant beslut och detta beslut har därefter reviderats vid flera tillfällen (senast den 9 juni 2026).

Nu föreslår socialförvaltningen ytterligare en revidering, innebärande att insatsen Vidmakthållande samtal läggs till och erbjuds från och med den 1 september 2026.

Den föreslagna insatsen framgår av bilaga 1 tillsammans med tidigare beslutade insatser som erbjuds utan föregående biståndsbeslut.

Ärendet

Den nya socialtjänstlagen som trädde i kraft den 1 juli 2025 syftar bland annat till att göra socialtjänsten mer förebyggande och lättillgänglig.

I den nya socialtjänstlagen görs en uppdelning mellan insatser för personliga behov respektive ekonomiska behov. När det gäller ekonomiska behov ska beslut om sådana insatser, oavsett om det är ett bifalls- eller avslagsbeslut, alltid föregås av en ansökan och utredning som innehåller en individuell behovsprövning. Detta är huvudregeln även när det gäller insatser för personliga behov. I den nya socialtjänstlagen ges socialnämnden dock möjlighet att erbjuda vissa insatser för personliga behov utan någon individuell behovsprövning, enligt 11 kap. 5 §. Syftet är att ge socialtjänsten bättre förutsättningar att erbjuda insatser i ett tidigt skede och därmed öka det förebyggande arbetet och möjligheten att komma i kontakt med individer som idag är svåra att nå. I den nya socialtjänstlagen regleras även insatser i kategorin personliga behov som alltid kräver en individuell behovsprövning.

Möjligheten att erbjuda insatser utan individuell behovsprövning innebär inte någon inskränkning i den enskildes rätt till behovsprövade insatser, eller socialnämndens skyldighet att utreda och pröva ansökningar. Den enskilde har alltid rätt till att få en ansökan om insats prövad, även om ansökan avser en insats som socialnämnden tillhandahåller utan individuell behovsbedömning.

Villkor och avgränsning

Insatserna som tillhandahålls utan föregående biståndsbeslut behöver vara tydligt formulerade och avgränsade.

Insatser till barn

I den nya socialtjänstlagen krävs vårdnadshavarens samtycke för att erbjuda insatser utan individuell behovsprövning till barn som inte har fyllt 15 år.

Dokumentation

Skyldigheten att dokumentera regleras i 14 kap. 3 § i den nya socialtjänstlagen. Dokumentationsskyldigheten har utvidgats till att gälla även de insatser som inte föregås av någon handläggning, det vill säga även verksamheter som enligt tidigare socialtjänstlag inte omfattades av någon dokumentationsplikt. För att dokumentationskraven inte ska bli för omfattande finns särskilda dokumentationsregler som gäller vid genomförandet av rådgivning och insatser som tillhandahålls utan individuell behovsprövning. Dessa regler är utformade som undantag till huvudregeln om dokumentation i 14 kap. 3 § i förslaget till ny socialtjänstlag.

Formella förutsättningar

En förutsättning för att insatser utan individuell behovsprövning ska kunna erbjudas är att socialnämnden fattar beslut om vilka insatser och målgrupper detta ska gälla samt tar ställning till dokumentationskrav. Inför den nya socialtjänstlagens ikraftträdande fattade nämnden ett sådant beslut den 10 juni 2025. Därefter har omfattningen av insatser utan individuell

behovsprövning reviderats genom beslut av nämnden vid flera tillfällen (senast den 9 juni 2026).

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningen föreslår en uppdatering av listan för insatser som erbjuds utan föregående biståndsbeslut där insatsen Vidmakthållande samtal inkluderas.

Vidmakthållande samtal

Vidmakthållande samtal ska kunna erbjudas familjer som tidigare varit aktuella inom enheterna öppenvård barn och unga samt öppenvård familj.

Dessa familjer kan ta del av insatsen inom ett år efter avslutad behandling där upp till fem samtal kan erbjudas. Syftet är att få ytterligare stöd och hjälp att bibehålla eller återuppta de verktyg familjerna har fått i tidigare familjebehandling för att på så sätt möjliggöra ett vidmakthållande av tidigare genomfört förändringsarbete.

Barnkonsekvensanalys

Enligt socialtjänstlagen och FN:s barnkonvention ska socialtjänsten vid alla beslut som berör barn ta hänsyn till barnets bästa.

Beslutet om att erbjuda vissa insatser för personliga behov utan individuell behovsprövning och föregående biståndsbeslut bedöms främja Botkyrkas barn på flera sätt. Insatsen som föreslås i detta ärende riktar sig delvis direkt till barn och ungdomar som lever i familjer som är i behov av stöd och hjälp från socialtjänsten. Insatserna bedöms kunna främja barnets levnadssituation genom att stärka hälsa, trygghet, delaktighet och skydd samt rätt till en trygg uppväxt och bedöms därmed vara i linje med FN:s barnkonvention och bestämmelserna om barnets bästa. Insatsen bedöms bidra både till förebyggande arbete och till att barn och unga får förutsättningar att utvecklas utifrån sina egna behov och rättigheter.

Att erbjuda insatsen utan föregående biståndsbeslut bedöms därmed främja barnets bästa och ligga i linje med barnkonventionen då barn som är i behov av stöd och kontakt kan få det genom mer öppna och förebyggande insatser.

Ekonomiska konsekvenser

Beslut om revidering av insatser som ges utan individuell behovsprövning bedöms inte leda till några ekonomiska konsekvenser.

Underlag för beslut

2026-06-10 Tjänsteskrivelse Revidering av insatser utan individuell
behovsprövning

Bilaga 1 Sammanställning av föreslagna insatser

Skickas till

Elisabet Stiernstedt, verksamhetsutvecklare
Henrik Ekerot, verksamhetsutvecklare
Shara Sammelin, förvaltningsstrateg
Romina Jonsson, systemförvaltare
Love Klein Svensson, kommunikatör

Insatser som erbjuds utan individuell behovsprövning, from 260701

Insats	Målgrupp	Undantag från dokumentationsplikt
Alla barn i centrum (ABC), föräldrastödsgrupper	Föräldrar med barn 0–19 år	14:5 (gruppverksamhet)
Avhopparverksamhet	Vuxna som har valt att lämna organiserad brottslighet och som bedöms vara i behov av samhällets stöd och skydd för att fullfölja detta	Nej
Boskola	Personer som anser sig ha behov av att söka boende	14:5 (gruppverksamhet)
Budget- och skuldrådgivning	Vuxna personer med ekonomiska skulder	Nej
CRAFT (Community Reinforcement Approach and Family Training)	Vuxna anhöriga till personer med skadligt bruk eller beroende av alkohol eller narkotika	14:5 (gruppverksamhet)
Familjebehandling, stödsamtal vid samtalsmottagningen <i>*Max 10 samtal</i>	Föräldrar till barn under 18 år, barn och unga 15–20 år, viktiga vuxna i ett barns nätverk	Nej
Samtalsmottagningen, rådgivning <i>* Max två samtal</i>	Målgrupp se ovan	14:4 (rådgivning)
Föräldrastödjande samtal via familjecentral	Föräldrar till barn 0-6 år som i samband med kontakt med familjecentral önskar rådgivande samtal kopplat till sitt föräldraskap	14:4 (rådgivning)
Familjerådgivning	Vuxna par eller familj som har problem i sin relation	14:4 (rådgivning)
Förebyggande Lots	Vuxna personer som är i behov av punktinsatser kopplat till boendefrågor för att undvika ytterligare/ökade sociala problem	Nej
Förälder på avstånd, föräldragrupp	Föräldrar vars barn är placerade i familjehem, HVB eller SiS	14:5 (gruppverksamhet)

Insats	Målgrupp	Undantag från dokumentationsplikt
Föräldraskap i Sverige (FÖS), föräldragrupp	Utrikesfödda föräldrar med barn 0–18 år	14:5 (gruppverksamhet)
Föräldrautbildning för internationell adoption (FIA)	Vuxna personer som står inför att adoptera barn	<i>*Insatsen utförs av Stockholms stad, ingen dokumentation förs i Botkyrka</i>
Hembesöksprogram föräldrarådgivning	Förstagångsföräldrar i Sverige som är inskrivna på barnavårdscentral där hembesöksprogram erbjuds.	14:4 (rådgivning)
Informationssamtal via Familjerätten	Föräldrar med barn som är folkbokfört i kommunen och som inte är överens i frågor om vårdnad, boende eller umgänge och som avser gå vidare med stämning i domstol.	Nej
KAST, stödsamtal	Personer över 18 år som har tankar på att köpa sex, har köpt sex eller upplever att de har ett tvångsmässigt sexuellt beteende. Max 15 tillfällen.	Nej
Klarateamets mötesplats	Föräldrar med kognitiva funktionsnedsättningar som har barn 0–17 år och som tidigare haft en biståndsbedömd insats från Klarateamet, men inte längre har en pågående stödinsats.	14:5 (gruppverksamhet)
Komet föräldrautbildning	Föräldrar med barn 3–18 år	14:5 (gruppverksamhet)
Krisstöd	Barn och föräldrar i kris med anledning av händelse i familjen.	Nej
Medling	Barn och unga 10–20 år som har utsatts eller utsatt annan person för brott av/från person som inte är förälder, omsorgsperson eller närstående och önskar medling	14:5 (anonymt deltagande)
Mikamottagningen, stödsamtal	Personer över 18 år som varit utsatta för prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Max 15 tillfällen.	Nej
Origo, stödsamtal	Unga personer 13-26 år utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. Max 15 tillfällen.	Nej
Rådgivning och stöd vid skadligt bruk och beroende (MiniMaria)	Barn 12–18 år med eget bruk eller där det finns en oro kring deras konsumtion av alkohol och droger eller spel om pengar. Föräldrar och vårdnadshavare till barn under 18 år är som har misstanke om att deras barn har ett problematiskt bruk eller spelbeteende.	Nej
Rådgivning och stöd vid skadligt bruk och beroende	Personer över 18 år som har ett skadligt bruk eller beroende av alkohol, narkotika, läkemedel eller spel om pengar	Nej

Insats	Målgrupp	Undantag från dokumentationsplikt
Rådgivning och stöd för anhöriga till vuxna med skadligt bruk och beroende och/eller kriminalitet	Familjemedlemmar, barn, partners eller andra i den vuxnes närhet som påverkas av personens problematik.	14:4 (rådgivning)
Rådgivning till anhöriga till barn och unga med en kriminell livsstil via stödcentrum för unga brottsutsatta	Personer, alla åldrar, som är närstående till barn och unga 10-20 år där anhörig har oro att barnet/den unge har en kriminell livsstil	14:4 (Rådgivning)
Rådgivning till anhöriga till barn och unga som är brottsutsatta utanför familjen via stödcentrum för unga brottsutsatta	Personer, alla åldrar, som är närstående till barn och unga 10-20 år, där barnet/den unge är brottsutsatt utanför familjen	14:4 (Rådgivning)
Råd och stöd vid kriminalitet	Vuxna från i riskzon för kriminalitet samt personer som behöver motiveras till att lämna ett kriminellt liv	14:5 (anonymt deltagande)
Råd och stödsamtal för personer som är våldsutsatta i nära relation	Barn från 15 år och vuxna som har utsatts eller utsätts för våld i nära relation	14:5 (anonymt deltagande)
Råd och stödsamtal för våldsutövare i nära relation	Vuxna personer som utsatt eller utsätter närstående för våld	14:5 (anonymt deltagande)
Samarbetssamtal	Föräldrar i behov av stöd i samarbetet kring gemensamma barn i åldern 0–17 år	14:4 (rådgivning)
Skilda världar, gruppträffar	Barn från 7 till och med 12 år och som har föräldrar som är separerade eller aldrig har bott tillsammans	14:5 (gruppverksamhet)
Skolmedling	Elever i kommunens högstadieskolor där skolan uppmärksammat konflikt mellan elever och där skolan behöver stöd i att ha samtal mellan berörda elever	14:4 (rådgivning)
Skolsociala team	Barn i årskurs fyra till och med åtta med problematisk skolfrånvaro som är elev i de skolor som erbjuder skolsociala team	Nej

Insats	Målgrupp	Undantag från dokumentationsplikt
SSPF Barn och unga	Barn och unga i grundskoleålder upp till 18 år som har riskbeteenden eller befinner sig i riskzon för kriminalitet och är i behov av stöd.	Nej
Stödsamtal med kurator (ungdomsmottagning)	Barn och unga 12–22 år som behöver stödsamtal/psykosocialt stöd	14:5 (anonymt deltagande)
Stödsamtal vid utsatthet för brott	Barn och unga 10–20 år som har utsatts eller utsatt annan person för brott av/från person som inte är förälder eller omsorgsperson	14:5 (anonymt deltagande)
Team skolnärvaro	Barn i som går i förskoleklass till och med årskurs 8 och som bor i Botkyrka kommun vid oroväckande skolfrånvaro i tidigt skede	Nej
Tryggare barn	Föräldrar till barn i åldern 0-17 år	14:5 (gruppverksamhet)
Träfflokal/mötesplats	Vuxna med skadligt bruk och beroende och/eller psykisk ohälsa	14:5 (gruppverksamhet)
Vittnesstöd via stödcentrum för unga brottsutsatta	Barn och unga 10-20 år som bevittnat ett brott utanför familjen	14:5
Vidmakthållande samtal	Familjer som tidigare varit aktuella hos enheterna öppenvård barn och unga samt öppenvård familj. Insatsen kan erbjudas upp till ett år efter senaste kontakt med enheterna och ges i form av max fem samtal.	Nej
Vräkningsförebyggande stöd och rådgivning	Vuxna som riskerar att förlora sin bostad	Nej
Återfallsprevention (MiniMaria)	Barn 12–18 år med eget bruk eller där det finns en oro kring deras konsumtion av alkohol och droger eller spel om pengar	Nej
Återfallsprevention	Vuxna från 18 år som löper risk att återgå till ett tidigare skadligt bruk av alkohol, narkotika, läkemedel	Nej
Öppna förskolan, träffpunkt för små barn och medföljande vuxen	Barn från 0–6 år (tills man börjat förskoleklass) och medföljande vuxen	14:5 (gruppverksamhet)

Undantag från dokumentationsplikten

14:4 SoL (rådgivning): Uppgifter om enskildas personliga förhållanden vid rådgivning omfattas inte av dokumentationsskyldigheten, oavsett om insatsen ges med eller utan individuell behovsprövning enligt 14 kap. 4 § SoL. Syftet är att den enskilde ska kunna vara anonym vid kontakt med socialtjänsten. Insatsen undantas därför från dokumentationskravet.

14:5 SoL (gruppverksamhet): Insatsens syfte och utformning innebär att det inte finns behov av att dokumentera personuppgifter eller att följa upp insatsen på individnivå. Det finns därför särskilda skäl att undanta insatsen från dokumentationsskyldigheten

14:5 SoL (anonymt deltagande): Insatsens syfte och karaktär bedöms motivera ett undantag från dokumentationsskyldigheten, eftersom målgruppen kan vara svår att nå om anonymitet inte kan garanteras. Det finns därför särskilda skäl att undanta insatsen från dokumentationsskyldigheten.

Socialnämnd

2026-07-22

Socialförvaltningen

Anneli Sjöberg

Dnr: SN/2024:00488

06 Anmälningsärenden

Förslag till beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Sammanfattning av ärendet

Dessa ärenden anmäls till nämnden:

§ 76 KF 2026-05-28 Handlingsplan Åldersvänligt Botkyrka KS/2022:0050

§ 80 KF 2026-05-28 Förutsättningar till nämndernas yttrande till Mål och budget 2027 med flerårsplan 2028–2030 KS/2026:00269

§ 143 KS 2026-06-08 Bakgrundskontroller 2026 KS/2026:00160

§ 148 KS 2026-06-08 Firmatecknare 2026 - ändring 2026-06-08 KS/2025:00986

§ 156 KS och § 105 KF 2026-06-16 Översyn av utskotts- och nämndorganisationen inför mandatperioden 2026-2030 KS/2025:00846

§ 93 KF 2026-06-16 Delårsrapport 1 2026 - Botkyrka kommun KS/2026:00206

§ 94 KF 2026-06-16 Antagande av handlingsplan för bostadsförsörjning KS/2026:00088

§ 104 KF 2026-06-16 Antagande av Översiktsplan 2050 för Botkyrka kommun KS/2022:00348

Lex Sarah

Lex Sarah rapport: 2718 och 2723

TJÄNSTESKRIVELSE

Socialnämnd

2026-08-04

Socialförvaltningen

Anneli Sjöberg

Dnr: SN/2025:00489

07 Anmälan av delegationsbeslut

Det finns inga ärenden att redovisa